

Izdaja Delavska univerza
Domžale, Kolodvorska c. 6.
telefon 72 082. — Ureja ured-
niški odbor. Odgovorni ured-
nik Karel Kušar — Teh. ured-
nik Franjo Ravnikar. — Iz-
haja vsakega 20. v mesecu.
— Ziro račun številka 5012-
-3-60. — Cena 1 dinar. — Tisk:
Tiskarna PTT v Ljubljani

Občinski poročevalec

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA OBČINE DOMŽALE

Srečno in zadovoljno Novo leto 1974

S končanjem letošnjega leta končuje tudi naša skupščina pravzaprav svojo mandatno dobo, za katero je bila izvoljena, zato je prav, da se ob tej priložnosti spomnimo opravljenih nalog.

Prvo, kar lahko ugotovimo, je, da je bil program dela, ki si ga je skupščina ob izvolitvi zastavila, v celoti izpolnjen in da so bili doseženi ogromni uspehi, na katere so lahko naši delovni ljudje ponosni.

Taki uspehi so bili lahko doseženi v enotnosti akcij, za katere se je skupščina in njeno vodstvo vseskozi borilo. Po dolgih letih lahko beležimo hitrejšo rast proizvodnje in narodnega dohodka od republiškega poprečja in rasti sosednjih občin.

Industrijska proizvodnja je narasla v teh letih za 40 %, v obrti za 66 %, v trgovini za 47 % in v kmetijstvu za 15 %.

V gospodarstvu so bile opravljene velike rekonstrukcije. Poudarek je bil dan predvsem modernizaciji industrijske proizvodnje. Danes lahko ugotovimo, da so nekatere tovarne modernizirale svoje proizvodne kapacitete tudi do 100 %. Izvoz je v stalnem porastu, kar omogoča nabavo surovin v zadostnih količinah za nemoteno proizvodnjo. Naraščanje gospodarske moči občine v vseh teh letih je dajalo osnovo za večje posege pri reševanju tistih sfer negospodarstva, ki so nujno zahtevale rešitev, teh pa ni bilo malo, upoštevajoč pri tem še hitro naraščanje prebivalstva.

Na področju šolstva niso bili samo urejeni osebni prejemki učiteljstva, ki so bili do tedaj pod republiškim poprečjem, temveč je bilo s pomočjo samoprispevka investirano v nove šolske prostore preko 5 milijard starih din.

Zgrajeni so bili novi otroški vrtci, ki so vsaj delno ublažili varstvo otrok. Intenzivno smo izvajali program zdrave pitne vode, saj je bilo v tem času položenih 60 km vodovoda in zgrajenih 7 rezervoarjev.

Smelo smo se lotili modernizacije cest, saj je bilo v tem času rekonstruiranih — asfaltiranih okoli 65 km cest, med katere sodi tudi tolikokrat obljudljena Moravška cesta.

Ravno tako je bilo v letošnjem letu z referendumom urejeno zdravstveno in pokojninsko zavarovanje kmetov.

Poskušali smo najbolje in najpravičnejše reševati vprašanje socialnih podpor. Dosti dobro smo reševali štipendiranje študentov.

Ne moremo tudi mimo tega, da je bil v letošnjem letu ustanovljen srednješolski center, ki je dobil z odprtjem oddelkov Ekonomske srednje šole vse pogoje za svojo krepitev.

Še bi lahko našteval uspehe, ki smo jih dosegli. Za te pa je bilo potrebno opraviti ogromno dela, ki ga brez sodelovanja z vsemi političnimi organizacijami, krajevnimi skupnostmi, delovnimi organizacijami, organi skupščine in vsemi drugimi institucijami ne bi zmogli.

Zato se ob koncu leta, ki je istočasno tudi skoraj konec našega mandata, iskreno zahvaljujem vsem naštim in nenaštetim z željo, da tudi v bodoče tako delamo in tako gradimo še boljši jutrišnji dan našim občanom. Vsem občanom želim, da 1974. leto preživimo v miru, zadovoljstvu in napredku!

PREDSEDNIK
skupščine občine Domžale
Albin KLEMENC

SAMOPRISPEVEK, GRADNJA ŠOL IN NAŠA ZAVEST

Rezultati, ki smo jih v zadnjih letih dosegli pri izgradnji osnovnih šol so brez dvoma taki, da smo nanje lahko ponosni. Z izglasovanjem samoprispevka v letu 1968 za gradnjo nujno potrebnih šol, smo si ustvarili materialno osnovo, s katero smo lahko začeli postopoma uresničevati ob referendumu sprejeti program. Nove šole v Blagovici, na Rojah in v Domžalah, dograditev šole v Radomljah in že dovršena šola v Mengšu, so v veliki meri rešile problem osnovnega šolstva v naši občini. Zavedamo pa se, da še vedno ostajajo prostorski problemi, ki jih bo potrebno rešiti. S sredstvi nismo mogli rešiti problemov v Domžalah — osnovna šola Vencla Perka, v Dobu — adaptacija in telovadnica, na Brdu — telovadnica in v Moravčah — telovadnica. Poleg tega se moramo zavedati, da bo načrtovana izgradnja in razvoj posameznih krajev kmalu zahtevala nove šolske objekte, ti pa seveda tudi velika denarna sredstva. Istočasno pa ne smemo pustiti ob strani vprašanja Posebne šole, ki je družbeno ravno tako potrebna kot vse ostale, pa tudi ne prehoda na vsaj eno in pol izmenski pouk in celoletno malo šolo ter zgraditev šole v Krašnji.

Sedanja vlaganja v izgradnjo šolske mreže so zahtevala ogromna denarna sredstva, ki jih je bilo možno zagotavljati iz različnih virov: samoprispevka, bančnih sredstev, posojil izvajalcev del in proračuna.

Resnično smo lahko ponosni na dosežene uspehe, na prizadevnost, s katero smo vlagali sredstva, na odpravljanje neenakih možnosti za učenje in napredovanje naših otrok in na to, da bi se naši otroci lahko duševno in telesno enako razvijali. Vendar pa se moramo sedaj ravno tako, kot pri samem referendumu in graditvi zavedati, da so nastali dolгови, ki jih bomo morali pokrivati še vrsto let z lastno ustvarjenimi sredstvi. Nikakor nas ne sme zavajati iluzija, da bo nekdo mimo nas kril milijonske anuitete in da bo občinski proračun lahko nosil bremena, ki smo jih tudi mi pogojevali s stalnim vlaganjem v izgradnjo šolske mreže. Zavedati se moramo, da smo v obdobju medsebojnega dogovarjanja, da skušamo reševati naše skupne zadeve po poti, ki je nam vsem skupna in in da bomo dosegali zaželjene cilje samo takrat, ko se bomo zavestno odločali za realizacijo tistega, kar bo v korist ne samo nam, ampak in v prvi vrsti našim otrokom.

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

Skratka, spet se približujemo postavljenemu mejniku na naši poti, ob katerem se bomo morali odločiti, kako iti naprej pri reševanju našega šolstva:

— ali bomo stali ob strani in prepustili velike dolžnosti samo tistim, ki jih bomo sami izvolili iz naše sredine ter jim naložili vsa bremena našega nadaljnega razvoja;

— ali pa bomo v sebi samokritično spoznali, da smo tudi mi ravno tako del delegatskega sistema, del družbenega življenja in tudi iniciatorji napredka, kot tisti, ki jih bomo izvolili v posamezne organe.

Če se ozremo nazaj in se vprašamo ali smo zaradi enega samega procenta, ki ga dajemo za izgradnjo šolske mreže osebno postali revnejši, socialno ogroženi in bili prikrajšani za nujne življenjske stvari, lahko mirno priznamo, da tega nismo občutili in da smo si ravno tako lahko urejevali tok lastnega življenja, kot če bi ne plačevali samoprispevka. V resnici pa smo mnogo bogatejši, saj smo vsi hoteli doseči to, da bi naši otroci dobivali znanje v drugačnih prostorih, kot smo ga mi. To pa je tisto kar ne smemo pustiti sredi poti in dela, tisto, kar moramo dograjevali in končno tudi dopolniti. Zavedati se moramo, da bomo lahko zadovoljevali naše skupne potrebe le tedaj, če bo v naši zavesti vedno prisotna misel: da z majhnim odpovedovanjem lahko gradimo velike objekte, v katerih bodo naši otroci našli svoj drugi dom in potrebno znanje, mi pa spoznanje, da je to naše, ker je zgrajeno iz drobnih kamenčkov, z dinarji, na katerih so tudi naša imena.

Ko bomo začeli ponovno premišljevati o tem, da bo potrebno spet reči svoj »DA«, naj nas ne sme biti strah, da bomo zato, ker bomo po kapljicah dajali, v našem življenju veliko prikrajšani. Ker si že trideset let urejamo našo stvarnost, smo spoznali tudi to, da je bila, je in bo takšna, kakršno si bomo sami načrtovali in dograjevali. Ravno tako nas ne smejo uspavati dosedanji uspehi, kajti, če ostanemo na dosedanjih rezultatih v bistvu že nazadujemo.

Urednik

Osnutek statuta občine Domžale dan v javno razpravo

Splošni zbor občine Domžale je v torek, dne 11. decembra na svoji seji v Radomljah sprejel sklep, da dá osnutek statuta občine Domžale v javno razpravo.

Zbora so se udeležili odborniki obeh zborov občinske skupščine, člani občinskih konferenc SZDL, ZKS, ZMS, plenuma Občinskega sindikalnega sveta, Občinskega odbora ZZB NOV in ZRVS. Mimo tega so bili prisotni poslanci, predsedniki svetov krajevnih skupnosti, krajevnih organizacij SZDL, sekretarji OZK, predsedniki svetov in odborov pri skupščini občine in direktorji delovnih organizacij ter ustanov.

Uvodne misli je navzočim v imenu statutarne komisije podal predsednik te komisije, podpredsednik občinske skupščine Ivan Vidali. V svojem izjavljanju je opozoril na nekatera bistvena poglavja, ki so na novo obdelana v osnutku statuta, ker so upoštevana tudi ustavna dopolnila in delegatski sistem, na katerem bo zasnovan celovit sistem samoupravljanja v občini.

Osvojen je bil predlog, da bo nosilec javne razprave SZDL, kajti, le na takšen način bo mogoče zbrati vse pripombe na sam osnutek in jih upoštevati pri dokončnem oblikovanju novega občinskega statuta. Ker bo javna razprava, o tem smo prepričani, dala veliko pripomb, naj tu navedemo samo nekatere značilnosti, ki so nakazane v osnutku statuta:

— snov je razporejena tako, da odraža celotno družbeno, ekonomsko in socialno strukturo občine in to zaradi tega, ker ne gre za statut občinske skupščine, ampak za statut občine;

— samoupravljanje je temelj celotnega našega družbenega sistema, zaradi tega tudi osnutek najprej obravnava ta vprašanja in šele na to občinsko skupščino in njene organe;

— v okviru družbenoekonomskega položaja delovnih ljudi v občini so podana izhodišča za gradnjo vsega političnega sistema na ekonomski razvitosti same občine. Zaradi tega so delno dopolnjene tudi tiste zadeve, ki govorijo o ureditvi svobodnega dela delavca s proizvodnimi sredstvi;

— financiranje splošnih družbenih in skupnih potreb delovnih ljudi v občini je obravnavano v posebnem poglavju, ker zadeva dogovarjanja in zadovoljevanje skupnih potreb v TOZD, krajevnih skupnostih in samoupravnih interesnih skupnostih v občini, s samoupravnim sporazumevanjem in družbenim dogovarjanjem;

ki njenih zborov izvoljeni za določeno mandatno dobo. Zaradi tega so tudi določila v osnutku statuta prilagojena temu, da bi v slučaju popolne uveljavitve delegatskega sistema bila dana možnost opravljanja predsedniških funkcij tudi takrat, ko bi delegacija oziroma konferenca delegacij poslala v skupščino drugega svojega člana. V tem primeru izgubi funkcionar pravico glasovanja;

— ker že iz ustave izhaja, da predsednika občinske skupščine volita na skupni seji enotni zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti, je v osnutku statuta izpuščen občinski svet, ker ima po predlogu drugo funkcijo;

Jernej Lenič — predsednik Občinske konference SZDL, Albin Klemenc — predsednik Občinske skupščine Domžale in Marjan Bolhar — predsednik Občinskega sindikalnega sveta Domžale

— poseben poudarek daje osnutek statuta gospodarskim dejavnostim posebnega družbenega interesa, za katere je značilno nepretrgano delovanje in neizogiben pogoj za življenje občanov in delo na določenem območju;

— velika pozornost je posvečena opredeljevanju krajevnih skupnosti, ker le-te predstavljajo skupnost delovnih ljudi s posameznih območij, na katerih se izvršujejo osnovne politične funkcije o uresničevanju podružabljenj politike. Glede tega, kako bodo oblikovane posamezne krajevne skupnosti, pa naj dokončno odloči javna razprava;

— družbeno politične organizacije so bistveni sestavni del novega komunalnega sistema, zlasti pri krepitvi in razvijanju zavesti delovnega človeka, pri zagotavljanju zmoglosti, da se v demokratičnem postopku samoupravnega in političnega odločanja opredeli za tiste rešitve in predloge, ki upoštevajo poleg trenutnih, konkretnih potreb in interesov tudi širše in dolgoročne interese vseh delovnih ljudi. Zaradi te funkcije so družbenopolitične organizacije uvrščene v posebno poglavje;

— osnutek statuta predvideva, na podlagi delegatskega sistema, da se v temeljnih organizacijah združenega dela oblikujejo delegacije, v tistih, ki so manjše, pa se delovni ljudje lahko združujejo. Isto varianto predvideva osnutek statuta tudi za krajevne skupnosti;

— osnutek statuta predvideva, da bo občinska skupščina imela dva zbora, in sicer: enotni zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti. Glede sestave posameznih zborov pa je predvideno, da bi enotni zbor združenega dela imel 57 delegatskih mest, zbor delovnih skupnosti pa 35 delegatskih mest. Ravno tako je predvideno, da bi bilo potrebno zagotoviti v zboru krajevnih skupnosti najmanj eno delegatsko mesto za vsako krajevno skupnost;

— dan je tudi predlog, da bi bil predsednik skupščine in predsedni-

— občinski upravi je v osnutku statuta posvečeno posebno poglavje, ker dobiva bistveno drugačno vlogo, kot jo je imela do sedaj. Zaradi tega, da bi občinska uprava lahko bolje izvrševala zakone in vodila politiko je predvideno, da se ustanovi svet predstojnikov občinskih upravnih organov, ki bi prevzel vse naloge tedanjega tajnika občinske skupščine v zvezi s koordinacijo in usklajevanjem dela upravnih organov;

— obdelano je tudi vprašanje upravičenosti obvezne rotacije posameznih funkcionarjev, ki vodijo upravni organ. V osnutku ostaja načelo zamenljivosti, kot odraz politične odgovornosti funkcionarjev, vendar tako, da je dana možnost reelekcije. Svet predstojnikov opravlja predsednik;

— kot nova organa se pojavljata samoupravni sodni organ in samoupravni pravobranilec. To sta dve popolnoma novi instituciji, ki pa v osnutku statuta še nista povsem dodelani;

— širše je obdelana vloga občine v pripravi in vodenju splošnega ljudskega odpora. Osnutek statuta predvideva več zadev s tega področja in tudi njihovo bodočo ureditev. Posebno je obdelano v tem poglavju vprašanje delovanja samouprave na vseh nivojih občine v slučaju vojne.

To so le nekatere značilnosti, ki so obdelane v osnutku statuta, ki prinašajo nove momente pri uveljavljanju občinske zakonodaje v statutu in ki bistveno posegajo v gospodarska, družbena in politična dogajanja na območju naše občine. Javna razprava bo brez dvoma podprla delo komisije in s svojimi pripombami pomagala, da bo občinski statut v resnici tisti samoupravni akt, na osnovi katerega se bo v bodoče dograjevala celotna samoupravna politika na območju naše občine.

Občinska konferenca SZDL Domžale

Del udeležencev splošnega zbora občine Domžale, ko je bil dan v razpravo osnutek občinskega statuta.

Volilna konferenca ZKS Domžale

Dne 22. novembra 1973 je imela organizacija ZKS v Domžalah volilno konferenco. Na konferenci sta bila navzoča tudi sekretar medobčinskega sveta ZKS Ljubljana in sekretar komiteja občinske konference ZKS Kamnik Jože Dernovšek in Tone Fišer.

Dnevni red je obsegal pregled dosedanjega dela z obravnavo poročil konference in komisij pri občinski konferenci ZKS, izvolitev novih organov konference in obravnavo družbene skrbi za otroka in mladino.

Člani občinske konference ZKS so najprej obravnavali poročila komisij o opravljenem delu in vsa poročila soglasno potrdili. V razpravi je sodeloval tudi sekretar MS ZKS Ljubljana in poudaril, da je prioriteta naloga komunistov utrjevati partijo na vseh področjih dela, sprejemati nove člane in tekoče izvajati sklepe in stališča V. občinske konference in naloge, ki izhajajo iz pisma.

Volivna konferenca je izvolila organe konference, in sicer:

— za člane komiteja:

1. Jerman Marico
2. Kaliman Marjana
3. Konjar Marjana
4. Košir Danico
5. Lapajne Franca
6. Narat Milana
7. Pižmoht Janeza
8. Skok Jožeta
9. Starin Marjana
10. Sušnik Jožeta
11. Vreček Janeza

— za sekretarja komiteja občinske konference ZKS Domžale je bil izvoljen Milan Narat,

— predsednike komisij pri občinski konferenci:

1. Franc Lapajne — predsednik komisije za družbeno-ekonomske odnose,
2. Peter Škufca — predsednik komisije za organiziranost in razvoj ZK,
3. Peter Košir — predsednik komisije za idejnopolična vprašanja,
4. Franc Jeraj — predsednik komisije za statut.

Razen tega je konferenca neposredno izvolila še člane in predsednika častnega razsodišča in revizijske komisije;

— za člana medobčinskega sveta ZKS Ljubljana sta bila izvoljena Vili Deržanič in Franci Gerbec.

Težišče volivne konference pa je bilo na obravnavi zelo pomembne problematike — družbene skrbi za otroka in mladino. Razprava o tej problematiki je bila široka in zelo plodna. Poudarjeno je bilo predvsem to, da je potrebno pripraviti družbeni dogovor, ki bo opredelil vse naloge v zvezi z otrokom na področju družbenih služb. Na podlagi tega, pa bi lahko občinska skupščina ukrepala z ustreznimi predpisi. Pri reševanju te problematike je potrebno izhajati iz osnove, t. j. krajevnih skupnosti in organizacij združenega dela. Zato naj bi krajevne skupnosti organizirale glede na lastne potrebe organe za otroško varstvo. Pri tem je potrebno stremeti za to, da se maksimalno izkoristijo vsi možni prostori, bodisi novi ali obnovljeni, v katerih bi se lahko pod strokovnim nadzorstvom opravljala ta dejavnost. Poiskati je potrebno tudi take oblike vzgoje in varstva otrok, ki se bodo lahko uveljavile tudi v oddaljenih krajih naše občine. Prioritetna naloga vseh delovnih ljudi, predvsem komunistov, pa je širiti in razvijati vse oblike organizirane vzgoje in varstva otrok za večino otrok in mladine in ne samo za sedanjih 15 odstotkov.

V zvezi s tem je konferenca sprejela naslednje zaključke:

1. Potrebno je pripraviti programske osnove, kako hitreje uresničevati naloge po sprejetih programih, ki bodo zagotavljali vključevanje kar največjega števila otrok v različne oblike družbenega varstva. Ob otroku, je treba uveljaviti načelo delitve po potrebah, razčistiti je potrebno odnos družbe do celotne generacije otrok in mladine.

2. Komunisti v samoupravnih interesnih skupnostih so dolžni obstoječe prostorske zmogljivosti maksimalno izkoristiti v korist otrok in zagotoviti kadrovske zmogljivosti za povečano ter dodatno dejavnost.

3. Komunisti v TOZD so dolžni obravnavati predloge in osnutke samoupravnih sporazumov s področja družbene skrbi za otroke in zavzemati stališča do njih. Vsi samoupravni sporazumi, ki obravnavajo kakršenkoli razvoj družbene skrbi za otroka, morajo biti sklenjeni do konca leta 1973.

4. Posebno skrb je potrebno posvetiti kadrovskim vprašanjem, saj mora biti kadrovanje v poklice vzgojnoizobraževalnega dela dosledno, s kandidati pa se je potrebno odkrito pogovoriti o svetovnem nazoru. Delavci, ki delajo z otroci in mladino, morajo nujno posredovati vzgojo, ki je v skladu s programom ZKJ, ne glede ali so člani ZK ali ne. Isto pa velja tudi za vse tiste, ki jim je zaupana skrb za vzgojo in nego otrok brez staršev.

5. Otroke in mladino je potrebno obvarovati vplivov in drugih nestrpnosti, saj socialistična vzgoja otrok ni združljiva s tujimi ideologijami.

6. Komisija za idejnopolična vprašanja pri konferenci ZKS Domžale, naj usmeri posebno prizadevanje vprašanju, kako okrepiti vrste ZK med vzgojnoizobraževalnimi delavci.

7. Organizacija ZKS Domžale mora stalno budno spremljati razvoj družbene skrbi za otroke in mladino ter biti prisotna tudi v drugih družbenopolitičnih organizacijah in društvih. Vsi pa naj svojo dejavnost razvijajo predvsem v krajevnih skupnostih, kot temeljni interesni skupnosti.

8. Krajevne skupnosti in družbenopolitične organizacije v krajevni skupnosti, naj organizirajo organe za otroško varstvo na svojem območju in si prizadevajo usposobiti vse možne prostore za opravljanje te dejavnosti. Le-tako bo lahko vključenih v vse oblike vzgoje in varstva čimveč otrok in mladine.

KOMUNISTI DOMŽAL KRITIČNO OCENILI SVOJE DELO

Komunisti KS Domžale povezani v OZK so na svoji redni letni konferenci, 15. 9. 1973 zelo kritično ocenili svoje delo v minulem dveh letnem obdobju in si zadali številne naloge. Iz poročila sekretarja OZK je razvidno, da sta sekretariat in organizacija posvečala veliko pozornost večjemu številu vprašanj in aktualnim problemom v Domžalah, vendar rezultati niso bili vedno zadovoljivi. Tako je sekretariat večkrat obravnaval delo Mladinskega aktivna in mu pomagal do boljše organiziranosti, saj je na območju KS Domžale preko 1000 mladincev, ki si želijo nesebične pomoči zlasti komunistov. V dogovoru z mladimi je bil opravljen tudi sprejem članov v ZK.

Sekretariat je večkrat tudi kritično ocenil odnos nekaterih članov do partijskih dolžnosti in jih tudi tovariško opozoril, kar je dalo določene pozitivne rezultate. OZK je v minulem obdobju obravnavala in se opredeljevala o stabilizacijski politiki v občini, o občinskem proračunu in skladih občine in dala pomemben impulz za premik akcije izgradnje delavskih stanovanj v občini, razpravljala je tudi o pripravah na referendum za uvedbo krajevnega samopriskevka julija letos. Ocena sekretariata tudi kaže na pozitivno delo organizacije ZB NOV, ki dobro opravlja svoje naloge in naloge, ki jih ji postavlja ZK. Dobro dela tudi KS, katere vodstvo pa bi bilo nujno razširiti z mlajšimi člani. OZK Domžale, ki je po številu članov relativno močna in deluje v najbolj razviti krajevni skupnosti, pa ni ekvivalentno aktivna in učinkovita. Kritika velja vse premajhni zainteresiranosti širšega članstva za idejnopolično usposabljanje in nezadostnemu ali nepravčasnemu opredeljevanju ob aktualnih političnih in družbenih dogodkih, ki pozitivno ali negativno od-

mevajo v naših sredinah. Razprava je nakazala, da bo v najkrajšem času treba v OZK oceniti, zakaj je propadel v KS Domžale referendum za krajevni samopriskev, zakaj tak porast mladostniškega prestopništva, od tatvin do narkomanije, kaj je z delom Mestne organizacije SZDL, saj že več časa ni mobilizacijska sila, kar je pokazala tudi udeležba na ustavni razpravi. Tako stanje v SZDL je prav gotovo tudi posledica odsotnosti članov ZK, ki se tudi v ostalih družbenih organizacijah, interesnih skupnostih in društvih ne angažirajo dovolj in nam tako stvari dostikrat uhajajo na stran pota od naše socialistične biti. Razprava je pokazala, da bo za poživitev dela OZK nujno potrebno uvesti tako obliko organiziranosti, ki bo v določenih primerih vključila v politično akcijo na terenu vse komuniste, ki živijo in delajo na območju KS Domžale. Le tako bomo lahko dali življenje intencijam nove ustave. Komuniste na območju KS Domžale bo pač potrebno opozoriti, da jih povezanost v delovnih organizacijah ne odvezuje političnega delovanja na terenu, na kar jih obvezuje tudi pismo in sklepi sej ZKJ, kajti avantgardnost ZK ni deljiva in omejena.

Na konferenci je bil izvoljen nov sekretariat, sekretar in referent za idejno-politično usposabljanje ter blagajnik. V vodstvo OZK so bili izvoljeni: Janko Kralj — sekretar, Radmelič Rajko — referent za idejno-politično usposabljanje, Miha Bernot, Miha Brinšek, Franc Mežnar, Albin Pavlin, Žan Svetlin, Marko Vidmar, Matilda Cerar, Janez Pernuš in Anica Gale.

Sekretariat OZK pa je konferenco zadovoljila, da iz poročila in razprave oblikuje sklepe in akcijski program dela.

Janko Kralj

KOMUNISTI V MENGŠU SE RAZPOREJAJO

V petek 9. novembra je imela KMO MK Mengeš konferenco, kjer smo obravnavali:

— uresničevanje sklepov III., IV. konference ZKS občine Domžale in I. Mestne konference Mengeš,

— volili smo sekretariat OZK Mengeš,

— dobili nekatere informacije o mednarodni in politični situaciji ter njenem vplivu na SFRJ, ki jih je podal sekretar Mestnega sveta ZK Mengeš Peter Gubanc.

V diskusiji o uresničevanju sklepov III. in IV. konference občine Domžale in I. Mestne konference Mengeš, smo ugotovili, da smo večino sklepov realizirali, kar je pohvalno za našo organizacijo. Vendar pa nam kljub temu delajo težave še nekateri problemi, kot so: pojavljanje klerikalnih vplivov in še nekaj problemov, ki pa za nadaljnjo politično življenje nimajo tako zelo velikega pomena.

Po sklepu III. občinske konference ZKS občine Domžale smo organizacijsko shemo spremenili. Do sedaj smo bili vsi člani ZK v kraju povezani v OZK Mengeš. Od sedaj bomo imeli pet OZK v delovnih kolektivih in mestno OZK.

Vse te OZK s svojimi izvoljenimi predstavniki sestavljajo novi organ ZK v kraju, to je Mestni svet ZK Mengeš.

Za sekretarja tega sveta je bil junija 1973 soglasno izvoljen Peter Gubanc, dipl. vet.

Konferenci, ki je bila glede udeležbe sto odstotna, sta prisostvovala in tvorno sodelovala tudi sekretar občinskega komiteja ZK Domžale Milan Narat in član občinske-

ga komiteja ZK Franc Jeraj. Prisotni so živahno diskutirali in dajali dobre predloge za razreševanje gospodarskih in idejnih vprašanj v kraju.

Na konferenci smo izvolili: Jožeta Sušnika, Zdravkoto Šinka in Markota Hribarja za člane novoizvoljene občinske konference ZK Domžale. Soglasno smo podprli kandidacijo za sekretarja komiteja ZK Domžale Narat Milana.

Za sekretarja KMO ZKS Mengeš smo na konferenci izvolili Jožeta Sušnika, študenta pravne fakultete, iz Mengša. Jože Sušnik je bil rojen v Ljubljani, 24. 3. 1955 in izhaja iz delavske družine. Gimnazijo je obiskoval v Kamniku, kjer se je tudi začel seznanjati z naukom marksizma in leninizma in bil sprejet v vrste ZK. Že pred tem je bil član predsedstva OK ZMS Domžale in član predsedstva MA Mengeš. Pri OK ZKS Domžale je član komisije za organiziranost in statutarna vprašanja občinskega komiteja.

V sklepih konference je zaslediti močan poudarek predvsem na:

— kadrovski politiki v sami organizaciji ZK, v društvih in delovnih kolektivih, kjer še nimajo OZK.

— bistvu ustave oz. ustavnih dopolnil in uresničevanje le-teh v praksi,

— politično idejnih vprašanjih, — predkongresni aktivnosti in obrambnih pripravah.

S sprejetjem novih članov junija 1973 v vrste ZK menim, da se bo politično življenje v Mengšu še popestrilo.

Stane Žibert

Naloge občinske organizacije SZDL Domžale december 1973 — maj 1974

Do junija 1974 bo imela občinska konferenca SZDL s svojim izvršnim odborom, komisijami in sekcijami odgovorno in obilno delo.

Socialistična zveza delovnega ljudstva Slovenije je na samoupravnem socializmu zasnovana prostovoljna in demokratična zveza vseh delovnih ljudi in občanov in njihovih socialističnih sil. Ona povezuje vse oblike političnega delovanja in združevanja delovnih ljudi in občanov za uveljavljanje in uresničevanje njihovih interesov, samoupravnih in političnih pravic in dolžnosti neglede na družbeni položaj, nazorske, verske in druge razlike.

Izhajajoč iz programov ostalih družbeno političnih organizacij, predvsem pa iz programa ZK in ustav SRS in SFRJ, ki bosta v kratkem sprejeti, saj so njuna osnutka delovni ljudje naše občine plebiscitarno sprejeli, bo imela občinska organizacija SZDL dovolj konkretnih nalog. Naj naštejemo samo nekatere:

December 1973:

- razprava o reorganizaciji SZDL,
- sklic splošnega zbora občine in razprava o statutu občine,
- ustanovitev kmetijske zemljiške skupnosti v občini,
- razprava o zakonu o dedovanju in zakonu o zemljiščih,
- kadrovanje v TKZS,
- zaključek evidentiranja za skupščinske organe.

Januar 1974:

- javna razprava z zbori volilcev o statutu občine
- seja Občinske konference SZDL Domžale,
- sodelovanje SZDL v okviru regije (pristop),
- zaključek evidentiranja potencialnih kandidatov za skupščinske organe,
- evidentiranje kandidatov za vse vodstvene organe skupščine občine Domžale (predsednika skupščine, podpredsednika skupščine, predsednika zborov, predsednika občinskega sveta in članov sveta itd.),
- priprava seznama evidentiranih po strukturah in objava v informativnih sredstvih javnega obveščanja,
- seminar o celotnem poteku in postopkih v zvezi z volitvami (lahko še v februarju),
- sprejem volilnega pravilnika SZDL, kadrovskih načel in meril za kandidiranje.

Februar in marec 1974:

- po uradni razpisanih volitvah bomo izpeljali kandidacijski postopek po zakonskih določilih,
- izpeljava kandidacijskih konferenc.

April in maj 1974:

- izpeljava volitev in konstituiranje skupščine občine Domžale,
- določitev delegacij za republiško in zvezno skupščino.

VAŽNE NALOGE

Obdobje, ki nas loči do volitev, je predvsem prežeto z ustavnimi spremembami našega skupščinskega sistema. Prav zaradi tega bo naše delo usmerjeno predvsem v izpeljavo delegatskega sistema. To niso majhne naloge. Leta in leta ugotavljamo, da imamo na razpolago premalo takih kadrov, ki bi nadomestili tiste, ki so preobremenjeni. Ugotavlja pa se tudi, da mnogi kar radi nosijo na svojih ramenih po več odgovornih funkcij. Končni zaključek vseh razmišljanj pa je, da je v kadrovski politiki potrebna osvežitev, potrebno je dati novim imenom možnost angažiranja na vodilnih mestih, potrebno je prebiti miselnost nezaupanja mladim kadrom in ženam.

Žirija za podeljevanje občinskih »Priznanj OF« slovenskega naroda pri Občinski konferenci SZDL Domžale objavlja na podlagi 8. člena pravilnika o podeljevanju »Priznanj OF« in delu žirije

RAZPIS

s katerim poziva vse družbeno-politične in samoupravne dejavnike ter društvene faktorje in posameznike k dajanju predlogov.

Priznanje OF se podeljuje organizacijam, društvom in posameznikom po naslednjih kriterijih:

1. organizacijam in društvom za dolgoletno uspešno delovanje;
2. organizatorjem OF in družbeno-političnim delavcem za medvojno in povojno delovanje v družbeno-političnih organizacijah;
3. družbeno-političnim delavcem za dolgoletno delo in uspehe trajnejšega pomena.

Predlog za podelitev občinskega »Priznanja OF« lahko podajo občinska in krajevna organizacija SZDL, delovne in druge organizacije, samoupravne skupnosti in posamezniki.

Predlog mora biti obrazložen in dokumentiran v skladu s kriteriji. Žirija bo sprejemala predloge do 20. februarja 1974. Kasneje prispelih predlogov žirija ne bo mogla upoštevati.

Predlog je treba podati žiriji za podeljevanje občinskih »Priznanj OF« slovenskega naroda pri Občinski konferenci SZDL Domžale, Ljubljanska cesta št. 70 I/5, na predpisanem obrazcu, katerega dobite na istem naslovu.

ŽIRIJA ZA PODELJEVANJE
OBČINSKIH PRIZNANJ OF

V naši občini imamo 22.001 volilca. Od teh volilcev je 10.252 moških, 11.749 žensk in od skupnega števila 5.080 volilcev od 18. do 27. leta starosti.

Poudariti moramo, da imamo v občini 9.230 zaposlenih. Od skupnega števila zaposlenih v gospodarstvu in negospodarstvu pa je kar 55,48 % zaposlenih žensk. Kaj nam to pomeni? To pomeni, da bi moralo v enotnem zboru združenega dela biti vsaj 50 % delegatov — žensk. V zboru krajevnih skupnosti pa 46 % moških, 54 % žensk in od skupnega števila volilcev 23 % delegatov mlajših od 27. leta. Ali bomo to dosegli?

Za orientacijo določanja strukture delegatov objavljamo za krajevne skupnosti naslednjo tabelo:

Zap. št.	Kraj. skupnost	Skupno štev. volilcev	Moških	Žensk	Mladine	Koliko naj se evidentira in kakšno strukturo			
						skupaj	moških	žensk	od tega mladincev
1.	Blagovica	442	209	223	82	10	4	6	2
2.	Češnjice	77	35	42	14	5	3	2	1
3.	Domžale	5857	2742	3115	1273	45	20	25	18
4.	Dragomelj	344	153	191	95	10	4	6	3
5.	Homec	597	285	312	125	10	5	5	4
6.	Ihan	1263	552	711	181	25	10	15	10
7.	Jarše	991	466	525	239	20	9	11	7
8.	Krašnja	403	185	218	88	10	4	6	2
9.	Krtina	452	221	231	102	10	5	5	3
10.	Lukovica	589	286	303	138	10	4	6	4
11.	Mengeš	2838	1270	1568	616	35	15	20	15
12.	Moravče	867	415	452	382	15	7	8	5
13.	Peče	315	147	168	71	10	5	5	2
14.	Preserje	658	287	371	130	15	6	9	4
15.	Prevoje	523	240	283	122	10	5	5	4
16.	Radomlje	772	378	394	188	15	7	8	6
17.	Rafolče	209	102	107	63	7	3	4	2
18.	Trojane	378	164	214	68	10	4	6	3
19.	Trzin	764	364	400	176	15	7	8	4
20.	Vir-Dob	2604	1244	1360	691	35	15	20	15
21.	Zlato polje	161	71	90	32	7	4	3	2
22.	Rova	223	105	118	56	7	4	3	3
23.	Velika vas	227	114	113	55	7	4	3	2
24.	Vrhopolje	447	217	230	93	10	5	5	2

Koliko naj se evidentira in kakšna naj bo struktura, ni odvisno samo od števila prebivalcev. V strukturi evidentiranih morajo biti zastopani interesi krajevne skupnosti (gospodarsko-komunalna dejavnost, sociala, šolstvo in otroško varstvo, kmetijstvo itd.). Torej bodo imeli občani dovolj interesa, da izbirajo najboljše delegate izmed najboljših, ki bodo imeli široke poglede in sposobnosti sporazumevanja in dogovarjanja na nivoju občine, republike in zveze.

OBČINSKA KONFERenca SZDL DOMŽALE

KAKO JE Z IZGRADNJO DELAVSKIH STANOVANJ?

Brez pomislekov lahko trdimo, da ljudje veliko pričakujejo od akcije, ki jo je sprožilo vodstvo ZKJ skupaj s sindikati. Med najširšimi sloji ljudi je naletela na veliko odobravanje in povzročila precejšnjo razgibanost.

V Domžalah smo precej zgodaj pristopili k realizaciji nalog. Dosežen je bil sporazum, da OZD odvajajo 7 % od bruto OD v te name, ustanovljen je bil solidarnostni sklad, iniciativni odbor za formiranje samoupravne stanovanjske skupnosti dela, kupljenih je bilo 38 stanovanj za reševanje težjih socialnih (stanovanjskih) problemov, z delom je pričela tudi koordinacijska komisija za usmerjanje in usklajevanje družbene akcije za gradnjo stanovanj za delavce itd.

Pa vseeno ne moremo biti popolnoma zadovoljni. Kasnimo z ustanovitvijo SSS, gradnja je iz dneva v dan dražja, delavci ne morejo licitirati dragih parcel ipd. Delo koordinacijske komisije, ki je pri občinskem komiteju ZK in občinskem sindikalnem svetu, pa tudi še ni v

celoti zaživel. Komisija ima zelo odgovorno nalogo, saj mora povezovali, nadzorovati in vzpodbujati to vrsto gradnje.

Prihaja pa še do nekaterih težav, ker zakonodaja kasni za prizadevanji družbenopolitičnih organizacij, zlasti ZK. Zato pogostokrat v akciji pripravljanja, snovanja itd. posameznih dokumentov v zvezi s tem prihaja do nerazumevanj (kar ni niti tako hudo), pa tudi do neprijetnih zapletljajev. Človek ima vtis, da poskušajo nekateri sestanke koordinacijske komisije za urejanje in usklajevanje družbe za gradnjo stanovanj za delavce izkoristiti za mesto, kjer naj bi se razčiščevala nekatera nerešena vprašanja iz preteklosti. Drugi pa zopet nočejo razumeti, da smo komunisti odgovorni za to akcijo.

Komisija bo pri svojem delu dosegla največji uspeh takrat, ko ji bo uspelo prenesti bitko za izgradnjo stanovanj za delavce v organizacije združenega dela in jo tudi izbojevala.

A. S.

Dograditev pri dijaškem domu STUGŠ

V Občinskem poročevalcu smo že poročali o razvoju centra srednjih šol regije Kamnik-Domžale. V razvoju centra bo vidna vloga dijaškega doma, ker bo srednješolski center povečeval število učencev v domu najmanj na 300.

V Domžalah je bil dom zgrajen leta 1952 in je bil normiran za kapaciteto 120 učencev.

Dejavnost mladine zavira predvsem pomanjkanje prostorov. Če hočemo mladino odvrniti od raznih negativnih vplivov, ji moramo nuditi možnosti udejstvovanja v športu, v raznih interesnih dejavnostih in možnosti rekreacije. Dom nima garderobnih prostorov, bolniških sob, učilnic, družabnih prostorov, je tudi brez kotlarne. Paro je dobavljala šolska delavnica STUGŠ, ki pa je prerasla v industrijsko podjetje in se združila s tovarno TOKO. Paro bo tovarna dovajala samo še letošnjo zimo in to zaradi povečanja lastne proizvodnje.

Dovod pare je že dotrajan, kar pa je povzročalo izpad pouka in neznosne razmere v domu, saj so morali v zimi 1972/73 zaradi popravil prekiniti pouk na TSUGŠ s privolitvijo Sekretariata za prosveto in kulturo skoraj za teden dni, dom pa je živel v mrazu, ker ni bilo mogoče pošiljati učencev iz oddaljenih krajev domov. Če problem ogrevanja ne bo rešen v doglednem času, bo dovod pare dokončno odpovedal in bosta dom ter šola ostala brez ogrevanja. Zaradi takega stanja so se pričele priprave predvsem za razširitev doma in za obnovitev popolnoma dotrajane centralne kurjave. Letos je stopilo v dom 77 gojencev več kot lani, 33

je bilo zaradi pomanjkanja prostora odklonjenih.

Pogoji za bivanje v domu so nezadovoljivi.

Februarja 1974 se predvideva še večji priliv kot jeseni, če ne bomo kaj ukrenili, jih ne bomo mogli sprejeti.

Zgradba doma je pretesna, ne ustreza funkcionalnosti in normativom bivanja. Oprema je dotrajana, stara je 22 let. Kuhinja še tudi ni dovolj opremljena. Zavod za prosvetno pedagoško službo je v poročilih že večkrat resno opozarjal na to problematiko. Domovi, ki imajo manj kot 200 gojencev, niso ekonomsko rentabilni. Režija je skoraj ista pri večjem ali pri manjšem domu. Nujno potrebna je dogradnja dijaškega doma iz 2 razlogov: število domskih gojencev se bo zaradi povečane obsega Poklicne šole povečalo, prav tako pa tudi zaradi razvoja srednješolskega centra v regiji Kamnik-Domžale. Gojenci se učijo v težkih pogojih, nimajo niti učilnic, niti klubskih prostorov, prostorov za rekreacijo in interesne dejavnosti. Zelo pomanjkljive so tudi sanitarije.

Vodstvo doma in skupnost dijakov sta si zadali nalogo, da pokreneta akcijo za dograditev prostorskih kapacitet že obstoječega doma. Narejen je bil idejni projekt, ki ga je izdelal BIRO-71 in ki predvideva stroške za gradnjo novega in adaptacijo obstoječega trakta v višini 498 milijonov starih din. Ker dom, kot dotirana ustanova, sam ne more zbrati in investirati tolikšna sredstva, je bil sprejet predlog, da se pristopi k zbiranju sredstev v višini 40 % ali 815.000 din kot participacija k 60 % sredstev, ki jih

bo dala Republiška izobraževalna skupnost.

O tem vprašanju je razpravljala že tudi koordinacija političnega dela v občini, pri posameznih razgovorih pa sta sodelovala tudi predsednik in podpredsednik občinske skupščine. Dosedanji razgovori so potekali z vodstvi naslednjih delovnih organizacij: Industrijsko-montažno podjetje Ljubljana, Gradis Ljubljana, Brest Cerknica, Kovinoservis Unec, SKIP Ljubljana, Industrija usnja Vrhnika, TOKO Domžale in Konus v Slovenskih Konjicah.

Poleg tega pa je za ta problem zainteresirano tudi združenje usnjarske industrije pri Gospodarski zbornici SRS.

V razgovorih s predstavniki navedenih podjetij je bila prisotna miselnost, da je pobudo potrebno podpreti in po določenem ključu zbrati sredstva, da bi šola lahko nemoeno še poslovala in da bo dom sprejemal lahko dijake iz vseh krajev naše države. O tem vprašanju bodo razpravljali tudi samoupravni organi omenjenih organizacij, razširjeni svet STUGŠ in direktorji skupaj s predstavniki domačinske občine in družbeno-političnimi organizacijami na sestanku, ki bo še ta mesec v Domžalah. Prepričani smo, da se bodo našla potrebna sredstva za adaptacijo in dograditev doma ter, da bo s tem za daljši čas rešen problem ne samo usnjarske šole, ampak tudi Poklicne šole, odnosno načrtovanega srednješolskega centra v Domžalah.

O tem, kako bodo razgovori potekali in kakšni rezultati bodo doseženi, bomo še poročali v prihodnjih številkah našega glasila.

Milena Milošević

20-LETNICA KRVODAJALSTVA

Letos praznujemo v Sloveniji jubilej prostovoljnega krvodajalstva. Pred 20 leti smo uvedli brezplačno in anonimno dajanje krvi. Temelji, na katerih smo začeli razvijati prostovoljno krvodajalstvo in zbirati krvodajalce v Rdečem križu, sloni na globokem humanizmu in zavesti človeške solidarnosti do sočloveka, ki mu je kri potrebna za zdravljenje, mnogokrat pa tudi za rešitev življenja. Zato ni naključje, da je pred 20 leti prevzel nalogo organizacije krvodajalstva prav Rdeči križ kot osnovna humanitarna organizacija v naši družbi.

Številke o razvoju prostovoljnega krvodajalstva v teh dvajsetih letih so zgovorne in vredne omembe. Medtem ko je bilo 1953. leta 20.210 krvodajalcev, jih je prišlo na odvzem krvi v letu 1972 že 84.875. Med krvodajalce je od leta 1953 vpisanih več kot 400.000 občanov, kar pomeni, da je vsaki četrti Slovenec dal vsaj enkrat kri.

Razvito krvodajalstvo je zaslu ga predvsem številnih aktivistov RK, sindikatov, SZDL, ZMS, samoupravnih skupnosti, društev in strokovnih služb, ki nenehno sodelujejo pri pridobivanju občanov za darovanje krvi. Tako RK v zadnjih letih ni več osamljen pri organiziranju krvodajalskih akcij, saj je krvodajalstvo dejansko postalo široka družbena skrb, ki se odraža v koordiniranih prizadevanjih za doseg končnega smotra, da bi postal krvodajalec vsak odrasel, zdrav in sposoben prebivalec Slovenije.

Število krvodajalcev iz leta v leto narašča tako, kot naraščajo potrebe po krvi. Razvoj medicinske znanosti, uvajanje novih modernih načinov zdravljenja — v korist hitrejšega okrevanja bolnikov, poškodovancev v prometnih nesrečah, v gospodinjstvu, na delovnih mestih, terjajo in bodo še terjale velike količine krvi. Zato želimo, da bi v bodoče prihajalo na odvzem krvi vse več novih krvodajalcev, zlasti tistih, ki še niso nikoli dali krvi, pa jo bodo že jutri lahko potrebovali. Posebno bi v letošnjem jubilejnem letu morali vključiti preko družbenih in strokovnih organizacij čimveč poklicnih in amaterskih voznikov motornih vozil, ki se s svojimi sopotniki vedno pogostje pojavljajo kot potencialni kandidati za prejem krvi.

Naš namen je doseči tako stopnjo solidarnostnega osveščanja, da bi vsak zdrav občan vsaj enkrat v življenju daroval svojo kri za skupne potrebe. To naj bo naš skupen cilj želja in delovni program ob 20-letnici prostovoljnega krvodajalstva na Slovenskem.

V mesecu oktobru je obč. odbor Rdečega križa Domžale priredil jubilejno proslavo dneva krvodajalcev, na kateri so sodelovali vsi mladi člani organizacije RK Osnovne šole »Vencija Perka«, Osnovne šole Šlandrove brigade Domžale ter zbor harmonikarjev kulturno-prosvetnega društva »SVOBODA« Mengeš.

Na proslavi smo podelili 138 priznanj organizatorjem krvodajalskih akcij in nad sto diplom, plaket, krvodajalskih značk za 50-krat, 25-krat, 20-krat, 15-krat, 10-krat ter 5-krat darovano kri.

Še enkrat se iskreno zahvaljujemo vsem krvodajalcem, organizatorjem krvodajalstva in vsem delovnim kolektivom, ki so nam 20 let nesebično pomagali, da smo lahko ureničevali to humano delo ter reševali življenja.

MOST MED ŠTUDO IN IHANOM ŠE STOJI

Leseni most med Študo in Ihanom še stoji, zahvaljujoč le požrtvovalnosti skupine vaščanov Štude, ki so ga med novembrskimi prazniki in v začetku decembra z največjimi naporji popravili. Tako bo vse do izgradnje novega mostu čez Kamniško Bistrico v Zaborštu edina prometna povezava med naselji na obeh bregovih od Vira do Dolskega.

V najhujšem mrazu (do -20° C), vetru in snegu je 15 prebivalcev Štude na iniciativo Franca Ložarja izvršilo temeljito popravilo mostu. Zabili so štiri nove hrastove nosilce-pilote, dolge po 7 m in sicer 3 m globoko ter jih ojačali še z enakimi zaščitnimi piloti ter tremi železnimi tračnicami, ki varujejo konstrukcijo mostu pred udarci drevja.

Vsa dela so opravili brezplačno. Del opreme sta posodila HELIOS in Vodna skupnost Ljubljana-Sava, ves les je zastonj razžagal Franc Ložar, ki je prispeval tudi ves drugi material. Z več kot 600 prostovoljnimi delovnimi urami so vaščani Štude dokazali svojo visoko zavest in pripravljenost, da sami rešujejo tudi takšne probleme, kot je prometna povezava, ki pa še zdaleč ni pomembna le za Študo, ampak za vse prebivalce na levem bregu Bistrice, zlasti tiste, ki hodijo na delo.

Zato naj na tem mestu pohvalimo vse, ki so sodelovali pri popravilu mostu. Javna pohvala je edino priznanje za njihovo veliko požrtvovalnost.

Občan

OBVESTILO OBČANOM NA OBMOČJU VIRA

Skupščina občine Domžale je dne, 5. 3. 1970 sprejela odlok, s katerim predpisuje obvezno odlaganje smeti v smetnjake. Komunalno podjetje Domžale, pa je zadolžila, da mora organizirati enkrat tedenski odvoz smeti na določeno mesto.

Ker pa občani iz področja Vira do danes še niso nabavili smetnjakov, zato Komunalno podjetje Domžale še ni moglo organizirati odvoza smeti.

Da se v bodoče preneha odlagati smeti in okuževati zrak med naseljem in Kamniško Bistrico, vas naprošamo, da zaradi neljubih posledic nabavite smetnjake najkasneje do 1. februarja 1974 tako, da bo Komunalno podjetje Domžale lahko organiziralo odvoz smeti in odpadkov že konec meseca februarja 1974.

Stroške za odvažanje smeti bo Komunalno podjetje Domžale obračunavalo ob priliki pobiranja vodarine.

Stroški za odvoz smeti se bodo zaračunali tudi tistim občanom, ki ne bodo nabavili smetnjakov.

Prepričani smo, da boste v vašem interesu upoštevali to opozorilo.

Krajevna skupnost Vir

VPISOVANJE NOVINCEV V 1. RAZRED OSNOVNE ŠOLE ZA ŠOLSKO LETO 1974/75

Vpisovanje otrok v 1. razred osnovne šole za naslednje šolsko leto bo na vseh šolah v občini, razen v Moravčah in na Brdu, v soboto, dne 22. decembra 1973 od 9 do 12. ure.

Šole bodo vpisovale otroke, rojene leta 1967, pogojno pa tudi otroke, rojene januarja, februarja in marca 1968.

Ob vpisu v 1. razred bodo šole vpisovale tudi otroke v malo šolo.

K vpisu naj starši prinesejo izpisek iz rojstne matične knjige.

Po končanem vpisovanju bodo vsi otroci zdravniško pregledani in testirani.

TIS Domžale

Komunalno podjetje Domžale vabi k sodelovanju sodelavca

»INKASANTA VODARINE«

Zainteresirane prosimo, da se pišmenoma ali telefonično prijavijo na razgovor na upravi podjetja Domžale, Ljubljanska cesta 65.

OGLAS

Hišni svet stanovanjskega stolpiča v Kamniški 14, proda še nerabljen 7-kilogramski pralni stroj, primeren za gostišča. Interesenti si ga lahko ogledajo in dobe pojasnila pri predsedniku hišnega sveta.

Hišni svet
Kamniška 14

Obč. odbor RK Domžale

Obrtno nabavno-prodajna zadruga »Zora« Domžale

Zanimalo nas je, kako dela Obrtno nabavno-prodajna zadruga ZO-RA v Domžalah. Zaradi tega, da bi bili občani bolj seznanjeni z njenim delom vam posredujemo nekaj problematike, s katero se na področju obrtniške dejavnosti ukvarja ta organizacija združenega dela.

Obrtno nabavno-prodajna zadruga »Zora« Domžale je organizacija združenega dela, ki združuje delovna sredstva in delo samostojnih obrtnikov in obrtnih podjetij z namenom, da se organizira proizvodna kooperacija, da člane oskrbuje z repromaterialom in prodaja njihove izdelke. Organizirana je na samoupravnih osnovi in posluje enako kot druge organizacije združenega dela. V zadrugi je včlanjenih 174 obrtnikov in 1 obrtno podjetje. Ustanovljena je bila na ustanovnem občnem zboru 7. 10. 1969, z rednim poslovanjem pa je začela 1. januarja 1970. V tem letu je dosegla preko 10 milijonov dinarjev, v 1971 več kot 20 milijonov in v 1972 že preko 30 milijonov dinarjev prometa. Pričakujemo, da bo v 1974 letu promet dosegel 45 milijonov din. Sorazmerno s porastom prometa je naraščal tudi poslovni sklad. V letu 1973 bo dosegel višino, ki pokriva enoletno vrednost zaloga. Zaradi različnih strok in dobre organizacije poslovanja je dosežen faktor obračanja sredstev 13. To pomeni da v vsakih 27 dni enkrat obrne lastna obratna sredstva.

V letošnjem letu je bila zadruga prvič od ustanovitve deležna kratkoročnega kredita za obratna sredstva.

Na sedanji stopnji razvoja je bilo treba začeti usmerjati nadaljnji razvoj z zagotovitvijo vseh potrebnih elementov: kadri, prostori, obratna sredstva, reklame, izobra-

ževanje, samoupravni akti in podobno. S konsolidacijo kadrov in ureditvijo delovnih pogojev v upravi zadruga je zagotovljen prvi in najpomembnejši element za nadaljnji razvoj zadruga. Sedanji prostori uprave so neustrezni za uspešno delo, zato so po sklepu zadržnega sveta kupljeni v novogradnji ustreznejši prostori.

Zaradi racionalnejšega poslovanja, posebej pa zaradi deficitarnih materialov za predelavo, je bil adaptiran prostor za skladišče, ki ga uporabljajo kooperanti za skladiščenje. S tem je omogočena nemotena proizvodnja sezonskih artiklov, ki jih prej ni bilo mogoče proizvajati na zalogo.

Osnovni elementi za poslovanje obrtne nabavno prodajne zadruga so naslednji:

— obrtni zakon je s posebnim poglavjem določil okvire nadaljnega razvoja zadržne obrtne proizvodnje. Pri zadržništvu razlikujemo proizvodne in nabavno-prodajne zadruga. V prvem primeru zadržniški solidarno gospodarijo z ustvarjenim dohodkom ob upoštevanju delitve po delu in vloženih deležev. V drugem primeru pa zadruga omogoča svojim članom tekoče in gospodarsko rentabilnejše poslovanje zaradi združevanja potreb in skupne nabave reprodukcijskega materiala, na osnovi racionalne razporeditve kapacitet in plasmajev velikih serij, ki so deficitne in jih industrija ne more pokriti ter skupnega plasmaja tistih izdelkov, ki bi individualnemu obrtniku povzročali težave pri prodaji. Razen tega nabavno-prodajna zadruga za svoje člane kupuje stroje in opremo ter uvaža in izvaža izdelke svojih članov. Pri tem je treba omeniti določbo zakona, ki

govori o obliki povezovanja v nabavno-prodajne zadruga. Gre za to, da zadruga lahko posluje v svojem imenu in za svoj račun, v svojem imenu in za račun svojih članov ali v imenu in za račun svojih članov. Od uveljavitve tega principa je odvisna tudi organizacija zadruga in njeno poslovanje.

stvih, ki so potrebna za izdelavo nekaterih orodij, zlasti pa za nabavo deficitnega repromateriala. To področje bi postalo za razvoj obrti brez sodelovanja zadruga huda coka v njenem nadaljnjem razvoju.

Gospodarjenje v zadrugi temelji na istih principih, kot v temeljnih organizacijah združenega dela. Edi-

Član zadruga dobi material skladno z normativom v predelavo, dodelavo ali izdelavo in zadrugi zaračuna strošek kot storitev. Te izdelke zadruga potem proda kot svoje brez oznake, kateri kooperant jih je izdelal. Najpogostejši primer kooperacije je takrat, ko več kooperantov na določenem izdelku opravi posamezne faze, zadruga pa izdelek plasira za svoj račun. To je istočasno doslej najrazvitejša oblika povezovanja obrti v nabavno-prodajni zadrugi. Zadruga si pri tem zaračuna skladno s svojimi samoupravnimi akti zadržno maržo, poleg tega pa si v primeru konjunktura na tržišču lahko ustvarja dohodek tudi skozi pridobitev razlike v ceni.

Proizvodnja v zadrugi ima nekatere svoje značilnosti. Te značilnosti so opredeljene z obstoječo zakonodajo, zlasti pa s sistemom obdavčitve privatnega sektorja. Ustrezna organizacija in optimalna razporeditev med zadržniki, zaradi zagotovitve ustreznih serij ali uslug pri polizdelkov ali storitvah, je pomemben motiv za vključevanje individualnih obrtnikov v zadruga. Posebej pa je treba omeniti nabavo materiala in plasma izdelkov, ker je na tržišču vedno bolj prisotna težnja, da kupci obrtniških izdelkov poslujejo preko nosilcev kooperacije, zlasti obrtnih zadrž. Ta težnja ima praktične vidike, ki se izražajo v tem, da je možno zagotoviti v večji meri obratna sredstva, kompenzirati medsebojne obveznosti in ustvariti čim bolj pregledno evidenco nad pretokom repromateriala in zaslužkom kooperantov. Zaradi ustreznih določil zakona o bankah in kreditnem poslovanju je v drugih vedno več možnosti za kreditiranje kooperantov na področjih, kjer je treba hitro in učinkovito zapolniti vrzel z izdelavo kvalitetnih izdelkov, ki jih industrija potrebuje v določenem obdobju. Tu lahko obrtna nabavno-prodajna zadruga opravi najbolj učinkovito povezavo med obrtjo in industrijo. Zaradi hitrega razvoja obrti je v tem sektorju gospodarstva narasla želja in potreba po večjih obratnih sred-

na razlika je pri nabavno-prodajnih zadržkah, ko se ob delitvi dohodka najprej zagotovi potrebna sredstva za delo uprave, ostala sredstva pa zadržniki razporedijo v poslovni in ostale sklade.

Uprava zadruga svoj del dohodka razporeja skladno s samoupravnimi sporazumi in s sklepi, ki temeljijo na razvoju zadruga in izboljševanju delovnih pogojev zaposlenih v zadrugi. V zadrugi zadržniki odločajo o dohodku skladno s statutom po istih načelih, kot delavci v združenem delu. Organizacija uprave v zadrugi je prilagojena posameznim oblikam in potrebam zadruga, kljub temu pa temelji na splošnih načelih, ki veljajo za organizacijo upravnih služb v združenem delu. Zato je temu prilagojen tudi sistem samoupravljanja, katerega uokvirja obrtni zakon, zakon o medsebojnih razmerjih delavcev v združenem delu in nova ustava. V teh okvirih precizirajo medsebojna razmerja pri samoupravljanju in odločanju zadržniški samoupravni akti, ki so po vsebini podobni aktom v združenem delu. Vsi ti elementi zagotavljajo gibanje obrtne proizvodnje v okvirih obstoječe zakonodaje, istočasno pa so pomemben faktor pri pospeševanju obrti in zagotavljanju sodelovanja med družbenim in privatnim sektorjem.

Omenili smo že, da se dohodek zadruga oblikuje in deli po istih načelih, kot v družbenem sektorju. Zaradi sodelovanja posameznih obrtnikov-kooperantov je vsak predlog v zvezi z delitvijo dohodka izpostavljen ostrejši oceni, kakor pa v družbenem sektorju. Zato so splošna načela v zadrugi spoštovana bolj rigorozno, kot v posameznih primerih v družbenem sektorju. Zadržniški svet, zlasti pa občni zbor zadruga, razpravlja z dvotretjinsko večino o vseh temeljnih vprašanjih dela in razvoja zadruga. V takem sistemu je praktično izločena vsakršna samovolja posameznikov ali skupin, to pa omogoča gospodarski razvoj zadruga brez nepotrebnih nihanj.

(Nadaljevanje na 7. strani)

OBRITNO NABAVNA PRODAJNA ZADRUGA »ZORA«
DOMŽALE Ljubljanska 96

komercialno računovodstvo 72 630
72 355

»ZORA« Domžale

PROIZVODA:

- PLASTIČNO EMBLAŽO
- IZDELKE KOVINSKE GALANTERIJE
- ROLETE
- KARNISE
- TRIKOTAŽO
- ALKOHOLNE IN BREZALKOHOLNE PIJAČE
- CEMENTNE IZDELKE
- PAPIRNO KONFEKCIJO
- USNJEVO GALANTERIJO
- CISTILNA SREDSTVA
- NOTRANJO OPREMO ZA LOKALE
- SVETLOBNA TELESKA
- PLASTIČNE OBLUGE ZA FASADE

OPRAVILA STORITVE:

- ZIDARSTVO IN FASADARSTVO
- KLUČAVNICARSTVO
- GALVANIZACIJA
- TISKARSTVO
- MIZARSTVO
- ELEKTRIČNE INŠTALACIJE
- TESARSTVO
- LIVARSTVO

Obrtne zadruge so lahko pomemben usmerjevalec dohodka iz privatnega sektorja v družbeni sektor. Z ustvarjeno razliko v ceni pri kooperacijski proizvodnji in zadrugo maržo se ustvarjajo družbena sredstva, iz katerih se financira režijska zaposlenih v zadrugi in povečuje poslovni sklad zadrug. Ta poslovni sklad večinoma uporabljajo kot dopolnilo k lastnim sredstvom kooperanti zadrug, vedno bolj pa se ta sredstva obračajo in oplemenjujejo v družbenem sektorju skozi medsebojno kreditiranje kupcev in

dobaviteljev, ki poslovno sodelujejo z zadrugo. Ta sredstva so vedno bolj kreditni potencial za razvoj obrti v občinah, kjer imajo zadruge svoj delež.

Po sklepu upravnega odbora je zadruga 1973. leta namenila del sredstev za reklamo. S svojim reklamnim tekstom se pojavlja v revijah za gospodarska vprašanja in na obrtniških sejmih. Na letošnjem 6. obrtniškem sejmu v Celju se je zadruga prvič predstavila javnosti z razstavo nekaterih izdelkov. Kljub krizi, v katero so zašle sejske prireditve se organizatorji sejma v Celju boje, da ne bi kakšno drugo

slovensko mesto prevzelo pobude za organizacijo take razstave obrtniških izdelkov. Na tej osnovi bi bilo koristno razmisliti o tem, da je komunalni center zelo primeren za organizacijo obrtniške razstave brez nepotrebnih stranskih spremljevalcev sejmov.

Na osnovi teh in ostalih elementov, ki opredeljujejo naloge zadrug in njen razvoj bo uprava za druge 1973. leta pripravila in uredila naslednje:

— uskladila samoupravne akte, z ustavo in zakoni,

— dopolnila sistem poslovanja,

da bo za kooperante enostaven, vendar učinkovit pri temeljnih evidencah,

— sklenila kreditne aranžmaje z banko za pospeševanje proizvodnje kooperacije,

— uredil ostale pogoje za čim bolj uspešno poslovanje in gospodarjenje v zadrugi.

Z ureditvijo navedenih vprašanj bodo dane še večje možnosti za nenehno rast te gospodarske dejavnosti na območju celotne občine in za dobre odnose med poslovnimi partnerji in kooperanti.

A. D.

»Varnost« in njena družbena vloga

Pretekli mesec se je organizirala za območje domžalske in kamniške občine temeljna organizacija združenega dela »VARNOST«, s sedežem v Mengšu. Ker je to organizacija velikega družbenega in gospodarskega pomena smo zaprosili predstavnika organizacije tovariša Metoda Borca, da nam pove nekaj o tej službi, njenemu namenu, dejavnosti in o njeni organiziranosti. Na več naših vprašanj je za naše bralce povedal naslednje:

»Namen službe je preventivno fizično zavarovanje družbene lastnine pred uničenjem, poškodovanjem, tatvino in drugimi oblikami škodljivstva. Služba je organizirana v posameznih TOZD in obsega, razen štajerske, območje vse Slovenije.

Na našem območju skrbi organizacija za varnost v 31 delovnih organizacijah in ima v ta namen 134 redno zaposlenih v vratarski, čuvajski in tehnični službi. Dejavnost financirajo posamezne delovne organizacije in to na osnovi pogodb in opravljenih ur.«

Ker vratarji in čuvaji opravljajo zelo pomembno delo za posamezne delovne organizacije nas zanima, kako so urejeni odnosi njihovih delavcev, odnosno samoupravnih organov do vaših delavcev?

»Vse pravice naših delavcev izvirajo izključno s strani VARNOSTI in tu ni posredi nobenih pravic iz dela v delovnih organizacijah, v katerih so naši ljudje zaposleni. Zavedati se moramo, da bi vsako formalno zblíževanje lahko imelo za posledico slabšo kontrolo, posamezne bonitete do nekaterih, organizirano odtujevanje ali celo krajo, kar bi brez dvoma negativno vplivalo na medsebojne odnose v samih delovnih kolektivih.«

Vedno si predstavljamo, da to službo lahko opravlja vsakdo in da za to ni potrebno »kvalificiranih kadrov«. Ali je temu res tako?

»Nikakor ne. Že sama izbira ljudi za delovna mesta obsega več stvari: testiranje delavčeve sposobnosti, njegovo zdravstveno stanje, moralne kvalitete, predhodno nekaznovanost in odnos do družbene lastnine. Zmotno je mnenje, da so invalidne osebe lahko zaposlene na posameznih delovnih mestih v naši delovni organizaciji. Naš pravilnik že v osnovi izključuje take možnosti, poleg tega pa je izbira samih delavcev tesno povezana s preverjanjem poštenosti in zdravja. To nikakor ni odveč, ker gre za čuvanje in varovanje velikih gospodarskih vrednosti in pomembnih družbenih objektov. Zaradi tega morajo biti vsi zaposleni usposobljeni v: požarnovarnostnih ukrepih, nujenju fizičnega odpora nepoklicanim osebam, zavarovanju sledov, če pride

do kraje in o obveščanju organov javne varnosti. V ta namen tudi prirejamo tečaje in seminarje ter neposredno vzgojo naših delavcev na samih delovnih mestih, ker tako lahko najkonkretnije opozorimo na tiste zadeve in stvari, ki lahko povzročijo škodo, ali pa so najbolj izpostavljeni kraji. Poleg tega pa izobraževanje obsega tudi odnose do strank (bonton) in prvo pomoč.«

Iz vsega tega lahko vidimo, da imajo tako vratarji, kakor tudi čuvaji dovolj dela in da so v bistvu tiste osebe, ki v odsotnosti rednih delavcev čuvajo njihovo — družbeno lastnino. Ker mora biti notranja organizacija službe dobro razvita nas zanima, kako je organizirana in kje so vzroki, da niso vse delovne organizacije povezane v VARNOSTI?

»Poročanje je sestavni del dela naših delavcev, ki sestoji iz pisanih poročil, posebnih »raportov« in sporočanja »na javke«. Le-te so posebni kraji, kamor naši delavci vsak trenutek lahko sporočijo, kaj se dogaja v posameznih delovnih organizacijah in kaj mora tehnična služba nemudoma storiti. Povedati moram, da je služba tehnično zelo dobro opremljena z najsodobnejšimi tehničnimi pripomočki in da ima tudi svoj gasilski servis. Da niso vse delovne organizacije še pristopile k naši službi, pa so vzroki dokaj različni. Delno je temu kriva tudi miselnost nekaterih, da sami lahko dobro čuvajo svojo lastnino in to še bolje kot mi, vendar pa je ta miselnost pogojena v bojzani da ne bi nekdo drugače postavljaj že veljavni »red in disciplino«. Vendar pa inšpekcijski pregledi kažejo, da ni vse v najboljšem redu, kajti zavarovanje družbene lastnine je stvar zato usposobljenih strokovnih služb, nikakor pa ne, da o tem odločajo nekateri po svojih ožjih interesih.

Če na kratko navedem pomen posameznih služb, potem moram poudariti naslednje:

— obhodna služba ima nalogo nadzorovanja posameznih lokalov in trgovin in drugih javnih objektov.

Čeprav ima ta služba zelo velik pomen, vendar mnogi mislijo, da je nepotrebna, ker bo zavarovalnica poravnala škodo. To pa ni več preventiva, ampak že plačilo ugotovljenih škodljivih dejstev;

— o vratarski službi lahko rečem še to, da vratar ni samo evidentičar, ampak tudi čuvaj, saj v nočnih obhodih lahko prepreči marsikatero škodo, ki bi nastala na račun pozabljenosti (prižganje kuhinjskega, nezaklenjena vrata itd.);

— spremstvo gotovine, ki je po zakonu urejeno, še vedno ni po-

vsem zadovoljivo rešeno, ker se mnogo delovnih organizacij ne poslužuje naše službe za spremstvo, ampak raje uporabljajo svoje ljudi, ki pa mnogokrat za to niso usposobljeni.

Na koncu naj poudarim še to, da je VARNOST tako organizirana, kot to zahtevajo predpisi in da razen njene osnovne dejavnosti nima nobene pravice posegati v življenje in delo posameznih kolektivov. Vsi odnosi z našimi komitenti so urejeni na pogodbeni osnovi, ki zagotavlja samo strogo poslovne odnose in to v interesu nas samih, delovne organizacije in družbe kot celote.«

V tem razgovoru smo hoteli prikazati del dejavnosti, ki jo opravlja na domžalsko-kamniškem področju TOZD VARNOST. Iz poročil pa lahko razberemo tudi to, da so v desetih mesecih čuvaji-gasilci preprečili 16 požarov, 36 požarnih situacij, da so njihovi delavci odkrili 19 tatvin in 6 vlomov, prijeli 11 storilcev tatvin, 2 storilca vlomov, kar 61-krat izklopili delovne in druge stroje iz električnega omrežja, odkrili 97 poškodovanih tokovodov vode in plina in 26-krat nudili pomoč organom milice v najrazličnejših oblikah.

Če pregledamo dejavnost VARNOSTI s tega zornega kota potem lahko ugotovimo, da je družbeno upravičena in tudi dosledna pri izvrševanju svojih nalog.

Tudi letos bo v dvorani Komunalnega centra v Domžalah

SILVESTROVANJE

ki ga prireja Maksimarket iz Ljubljane. Igral bo ansambel Vilija Petriča s pevko Majdo Renko.

Informacije in rezervacije dobite v veleblagovnici Napredek in v upravi dvorane, tel. 72-015 Domžale.

Zavod Borec pripravlja ponatis knjige

ZLOČIN PRI LENARTU

v kateri pisec obravnava izredno zanimivo in resnično zgodbo o komandirju varnostno-obveščevalne službe, ki je bil istočasno tudi agent gestapa in črne roke. Posebno pozornost vzbuja opis dogodkov na kamniško-domžalskem območju, kjer je varnostno-obveščevalna služba vodila razburljiv boj z dvojnimi agenti. Knjiga obsega 523 strani in 126 fotografij.

Cena knjige je 160 din. Naročilnico pošljite na naslov: Zavod Borec, 61000 Ljubljana, Beethovnova 10.

Naročilnica

Naročam knjigo

ZLOČIN PRI LENARTU

Ime, in priimek in točen naslov

Knjigo bom plačal po prevzemu in to najkasneje v 90 dneh v enem ali treh obrokih.

Rejništvo otrok v občini Domžale

Rejništvo je važna oblika varstva otrok in mladine, ki je izgubila starše, oziroma iz težjih zdravstvenih ali vzgojnih razlogov ne morejo živeti v lastni družini. Vzroki, zakaj nekateri starši ne morejo imeti otrok pri sebi, jim nuditi potrebno nego, vzgojo in varstvo, so pravzaprav različni. Glavni vzrok pa je ponavadi le asocialnost in antisocialnost staršev. Gmotne razmere staršev same po sebi, v smislu zakona, ne bi smele biti razlog za odjavo otrok v rejništvo, so pa primeri tega. Socialni službi bi moralo biti v družbeno-gospodarskem sistemu občine zagotovljeno več možnosti in sredstev za preprečevanje težkih socialnih pojavov to je za **preventivno delo**. Kasnejša sanacija hujše družbeno neprilagojene družine je največkrat neuspešna, kurativni posegi pa dragi. Pri sanaciji družbeno neprilagojenih družin so žal, ponavadi prepozni tudi kurativni ukrepi.

Prvi zametki rejništva v Sloveniji segajo že v kapitalistično družbeno ureditev. 1. junija 1926. leta je bila v naši občini (v Lukovici) ustanovljena prva kolonija za varstvo dojenčkov. Ustanovil jo je zavod za zaščito mater in otrok v sodelovanju z dečjim domom kraljice Marije v Ljubljani. V rejniško družino so dajali takrat v glavnem nezakonske otroke, obojestranske srote in otroke, ki zaradi neurejenih družinskih ali stanovanjskih razmer niso mogli živeti v svojih družinah. Kriterij za določitev rejniških družin so bili strogi.

Rejništvo do leta 1955 ni imelo pravne osnove. Prvi predpis s področja rejništva so bila priporočila sveta za zdravstvo in socialno politiko z dne 24. 2. 1955. Leta 1960 pa je izšel zakon o rejništvu.

Zakon o rejništvu podrobneje razčlenjuje zahteve na področju rejništva. Skrbstveni organ občin ali zavodov za socialno delo je dolžan, da prevzame del skrbi za otroke, ki jih starši ne morejo imeti pri sebi. Določena je družbena zaščita otrok, ki jih odda v rejo skrbstveni organ ali starši, sporazumno s skrbstvenim organom. Posebno pozornost posveča zakon pravilni izbiri rejniške družine. Zakon naveda, da mora rejniška družina vse morebitne spremembe v zvezi z rejenčki takoj javiti pristojni občini, katere skrbstveni organ je tudi dolžan opravljati nadzorstvo nad rejenčkom.

Po evidenci skrbstvenega organa je trenutno na območju občine Domžale ca. 276 rejencev. Od skupnega števila jih je 27 iz naše občine, ostalih 249 pa je iz drugih občin.

Rejenci se nahajajo v 62 vaseh pri 169 rejnikih. Vseh rejniških družin skrbstveni organ ni obiskoval. Dogovarjali smo se, da bi pri skupščini občine Domžale namestili referenta, ki bi delal samo na področju rejništva za vse občine. Dogovori niso uspeli. Tako skrbstveni organ naše občine obiskuje samo rejence naše občine, druge občine pa si same iščejo rejniške družine na našem področju. Od tu pa izvirajo tudi razlike glede višine rejin. Naše rejinne so med nižjimi,

primeru pa otroka sploh ne moremo premestiti, ker ni družine, ki bi ga bila pripravljena vzeti v rejo. Otrok nagaja rejnikom, jim povzroča materialno škodo in bega od doma.

Socialna služba ima redne stike z vsemi rejniki in rejenci naše občine. Občasno jih obiskujemo na domovih, jim pomagamo z nasveti in pri odločitvah glede važnejših otrokovih vprašanj. Rejinice se pa tudi same ob vsakem nesporazumu ali pomembnejši odločitvi glede

Dne 24. 10. 1973 je bilo posvetovanje rejnic domžalske občine. Organizirano je bilo z namenom, da se rejnice med seboj spoznajo, izmenjajo izkušnje in se pogovorijo o problematiki, s katero se srečujejo pri vsakodnevnem delu z rejenci. Posvetovanju so prisostvovala tudi vse patronažne sestre, socialni delavci skupščine občine ter predstavnica društva rejnic tov. Pavla Jeretina. Rejinice so bile s tako obliko srečanja zadovoljne. Izrazile so željo, da bi se jim uredil status rejnic, preko katerega bi se dalo urediti tudi zdravstveno in pokojninsko zavarovanje, rejinne pa naj bi se izenačile za vse rejence enako, ne glede na občino, iz katere otrok izhaja

zaradi česar se rejniki branijo vzeti otroke naše občine in nam preostanejo slabe družine, ali pa jih na mestimo z obljubami, da se bodo rejinne uredile. Rejiniki se pozneje rejencu privadijo, se nanj čustveno navežejo in ga obdrže. Le v primerjavi z dopoldanskim varstvom pa to ni primerno, saj starši plačujejo dopoldansko varstvo otrok tudi od 500 do 700 din pri čemer nimajo nobenih izdatkov za vzdrževanje in oblačenje otroka, kot imajo to z rejniki. V občini Domžale imamo 27 rejencev, nameščenih v 22 rejniških družinah. Rejinne znašajo 500 din, v štirih primerih 300 din, za otroke, motene v duševnem razvoju, pa 600 dinarjev. Otroci z motnjami v razvoju predstavljajo poseben problem. Tako imamo primer dveh otrok, ki ju zaradi težje duševne motenosti nimamo kam namestiti. Eden od navedenih primerov je bil na predlog soseske in službe na terenu premeščen iz dosedanje družine v novo, primernejšo družino. Upošteva jo rejinno, razvoj ter delo s tem rejencem, je nova družina že po dveh tednih odpovedala rejništvo. Skrbstveni organ ni dobil nove družine. Prisiljeni smo bili otroka namestiti ponovno nazaj v isto družino, iz katere smo ga pred dvema tednoma odvzeli. V drugem

otrokove vzgoje ali oskrbe obračajo na našo službo. V letu 1972 smo organizirali posvetovanja rejnic, patronažnih sester in naše službe. Po posvetovanju smo se rejnicam zahvalili za njihovo delo z rejenci in jih skromno pogostili. S to pozornostjo smo rejinice zelo razveselili in preko njih pridobili še nekaj novih, urejenih rejniških družin. Podobno posvetovanje in pogostitev namerava služba organizirati tudi v letošnjem letu. Pričakujemo, da bomo pri tem naleteli na razumevanje.

REJENEC SEM ...

»Ne, ne počutim se kot rejenec! Tudi v šoli ne! Kar se zavedam, živim pri tujih ljudeh, ki jim rečem oče in mama. Radi me imajo, jaz pa njih. Ne morem si predstavljati, da bi šel stran. Tudi k pravi mami ne. Pa kaj bi pri njej? Toliko, da jo poznam. Obišče me enkrat ali dvakrat na leto, ali pa še tega ne. Ne vem, kje sploh stanuje, ker še nisem bil pri njej. Pravi, da nekje pri morju, kje, pa ne vem. Zdaj končujem šolo. Izučil se bom in se zaposlil. Ostal bom še naprej pri rejnikih. Obljubljajo mi, da bom lahko vedno pri njih, samo če bom priden. Priden bom! Za prvo plačo jim bom

kupil nekaj lepega kot znak hvaležnosti za njihov trud in ljubezen, s katero so me vzgajali, negovali in mi omogočali, da bom prišel do svojega poklica. Vem, da prejema nekaj rejinne, vendar to ne zadoštuje niti za hrano in obleko, kaj šele, da bi jim bilo poplačano vse drugo, njihova ljubezen, dobroti ... sicer pa, ali se ljubezen dá kupiti in dobroti plačati?»

To je del zgodbe enega od 276 otrok, ki so v reji na območju občine Domžale. Vsi imajo nekaj skupnega, rejenci so, v reji pri ljudeh, ker pri starših nimajo pogojev.

V rejo so jih dali starši ali skrbstveni organ. Tu so skoraj iz vseh občin Gorenjske, Dolenjske in Primorske regije. Vzroki, zakaj so morali v rejo, so različni, tudi otroci sami.

Praksa, ki je v nasprotju s 26. členom zakona o splošnem upravnem postopku in 27. členom zakona o rejništvu je taka, da se socialni delavci iz drugih občin neposredno obračajo na rejnike in poleg naših patronažnih sester tudi sami obiskujejo rejinice. Otroci ostanejo v reji krajši ali daljši čas.

Rejništvo je sicer le začasna oblika varstva otrok in je dolžnost skrbstvenega organa, da naredi vse, da bi bila ločitev od staršev čim krajša. Dalj časa, ali celo do osamosvojitve ostanejo v reji tisti otroci, ki izhajajo iz skrajno neurejenih družin, kjer ni možnosti, da bi se otrok vrnil k staršem.

»Ne, ne dam ga od sebe. Rajši se odpovem tisti, že tako majhni rejinici, samo pustite mi tega otroka. Vzemite mi katerega od mojih, ki jih imam pet, samo tega ne. Tako ga imamo radi. Povsem naš je. Imamo ga že tri leta, vse od rojstva.«

Tako je tožila pred nedavnim ena od 169 rejnic. Rejinica se je čustveno tako navezala na otroka, da je bil poseg odzema otroka z namenom posvojitve zanjo boleč. To pa ni osamljen primer. Tudi otroci se navežejo na rejnike, posebno v tistih primerih, kjer niso urejeni stiki s starši.

Dobro rejništvo je odvisno od rejniške družine. Zakon o rejništvu določa, da je dobra rejniška družina tista, ki je sposobna otroka pravilno negovati, prehranjevati in ga vzgajati za koristnega člana družbene skupnosti. O važnejših vprašanjih otrokove vzgoje in oskrbe se morajo rejniki posvetovati s skrbstvenim organom, odnosno z njegovimi starši. Vestno opravljanje rejniških dolžnosti zahteva od rejnice, da posveti večino dneva delu z rejenci.

Za to delo ima pravico zahtevati plačilo, kot tudi povrnitev stroškov, ki jih ima za oskrbo rejenčka. Višine rejin pa so različne po posameznih občinah, pri čemer so oškodovane predvsem tiste rejinice, ki se odločijo za otroka iz manj razvitih občin.

Marta Savec

ZADNJA NOVIC

Izvršni odbor Temeljne izobraževalne skupnosti je na seji, 14. decembra razpravljal o samoprispevku za izgradnjo šolske mreže in sprejel sklep, s katerim predlaga, da naj občinska skupščina na prvi seji imenuje odbor, ki bo vodil priprave za podaljšanje samoprispevka. Kot nosilca za izdelavo programa pa je zadolžil aktiv ravnateljev šol.

Zap. št.	Občina	Štev. otrok v reji
1.	Ljubljana-Center	73
2.	Ljubljana-Šiška	31
3.	Ljubljana-Bežigrad	24
4.	Ljubljana-Vič-Rudnik	21
5.	Ljubljana-Moste-Polje	21
6.	Domžale	27
7.	Vrhnika	6
8.	Nova Gorica	1
9.	Jesenice	3
10.	Postojna	3
11.	Zagorje	3
12.	Logatec	3
13.	Hrastnik	1
14.	Grosuplje	4
15.	Piran	1
16.	Koper	24
17.	Radovljica	6
18.	Kranj	4
19.	Drugo, Cerknica	4
20.	Škofja Loka	1
21.	Litija	1
22.	Trebnje	1

Izvajanje zelenega plana pri podjetju Emona Ljubljana

Hranilno-kreditna služba Emona Ljubljana je poslovna banka, ki je organizirana po zveznem zakonu o bankah in kreditnih poslih ter po določilih republiškega zakona o ustanavljanju in poslovanju hranilno-kreditnih služb pri kmetijskih in gozdarskih delovnih organizacijah.

Namen naše hranilnice je, da zbira hranilne vloge od delavcev naše podjetja in tudi od drugih občanov — predvsem od kmetov — in da daje investicijska posojila kmetom za povečanje kmetijske proizvodnje.

Naša hranilnica je registrirana pri gospodarskem sodišču v Ljubljani, pri Službi družbenega knjigovodstva, ima svoje organe upravljanja, vodjo službe in poseben pravilnik o poslovanju.

Iz samega republiškega zakona je razvidno, da je ena od glavnih nalog hranilno-kreditne službe, da pomaga zasebnim kmetijskim proizvajalcem z investicijskimi posojili za povečanje kmetijske proizvodnje. Take hranilne službe se lahko formirajo samo pri delovnih organizacijah, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo. To so predvsem kmetijske zadruge in kmetijski kombinati ter delovne organizacije, ki se ukvarjajo poleg drugih gospodarskih dejavnosti tudi s kmetijsko ali gozdarsko dejavnostjo. Med take organizacije spada naše podjetje Emona Ljubljana. V Sloveniji je trenutno organiziranih 78 hranilno-kreditnih služb. Delovanje hranilno-kreditnih služb v Sloveniji kaže nadvse ugodne rezultate. Po stanju 30. 6. 1973 so te hranilnice dale kmetom investicijske kredite v skupnem znesku okoli 208 milijonov dinarjev, hranilne vloge pri teh hranilnicah pa znašajo 214 milijonov dinarjev. Koristi od teh hranilnic imajo tudi njihovi ustanovitelji, ki imajo od hranilnic okoli 85 milijonov dinarjev kreditov za potrebe njihovega obratovanja.

Uspehi tega sodelovanja so že vidni v večji količinski proizvodnji kmetijskih proizvodov. Predvsem dobiva naš trg večje količine govejega, perutninskega in svinjskega mesa, več mleka, krompirja in drugih pridelkov. S pomočjo kreditov gradi kmet hleve za 20 do 30 glav živine, silose in druge gospodarske objekte, hleve za piščance, nadalje goji sadovnjake in vinograde ipd. Pri tem si pomaga z modernejšo tehniko in strojno mehanizacijo. Stroj mu nadomešča delovno silo, poleg tega pa mu stroj časovno hitreje opravlja dela v hlevu, na polju, v gozdu in drugod.

Emona Ljubljana ima enoto, ki sodeluje s kmeti pri kmetijski proizvodnji. To je naša TOZD kooperacija, ki deluje s kmetijskimi proizvajalci na območju občine Domžale in na območju občine Kamnik, v manjšem obsegu pa tudi drugje. TOZD kooperacija Emona opravlja v bistvu funkcijo kmetijske zadruge za ta območja.

Sodelovanje TOZD kooperacija in hranilno-kreditne službe Emona s kmeti je od druge polovice 1971. leta intenzivno in uspešno, tako pri dodeljevanju investicijskih kreditov na eni strani ter s povečanimi odkupi kmetijskih proizvodov na drugi strani. Tako je dala naša hranilnica do danes 347 kmetom posojila v višini 10.566.000 dinarjev. Od tega za mehanizacijo 4.518.000 dinarjev ali 42,8 %, za gradnjo živinorejskih objektov in za razširitev kmetijskih zemljišč pa 6.048.000 dinarjev ali 57,2 % (od tega za gradnjo hlevov za vzrejo brojlerjev 785.000 dinarjev).

Naša hranilnica je zbrala denarna sredstva, ki smo jih plasirali kmetom iz naslednjih virov:

— denarna sredstva od naše hranilnice	2.709.000 din
— denarna sredstva od podružnic Ljubljanske banke (Domžale, Kamnik, Ljubljana)	5.044.000 din
— denarna sredstva od republike Slovenije — preko Zveze HKS	1.113.000 din
— denarna sredstva od občine Domžale	900.000 din
— denarna sredstva od občine Kamnik	70.000 din
— denarna sredstva od delovnih organizacij	730.000 din
SKUPAJ	10.566.000 din

Kreditni so dodeljeni kmetom-kooperantom po območjih takole:

	Dodeljeni krediti kmetom	Število kmetov-kooperant.
— območje občine Domžale	5.221.000 din	199
— območje občine Kamnik	4.022.000 din	138
— območje drugih občin	375.000 din	10
— poslovno sodelovanje s tremi kmetij, zadrugami in s TOZD perutnina — Emona	948.000 din	
SKUPAJ	10.566.000 din	347

Kmetje so prispevali k tem investicijam svoja lastna sredstva v obliki materiala, dela in denarja in sicer skupaj 18.435.000 dinarjev, to je 70 % od predračunske vrednosti teh investicij (26.361.000 din).

Naši napori za povečanje kmetijske proizvodnje v zasebnem kmetijstvu pa zahtevajo poleg kreditne pomoči kmetom še celo vrsto drugih akcij, ki so tesno povezane z napori za povečanje te proizvodnje. Med te akcije spada predvsem strokovno sodelovanje s kmeti po kmetijskih strokovnjakih, izobraževanje kmečke mladine v strokovnih kmetijskih šolah in tečajih, gradnja vaških cest in raznih komunalnih naprav, kot so vodovodi, elektrifikacija, kanalizacija ipd. Kmet mora biti pri svojem proizvodnem delu rentabilen, cene za njegove proizvode morajo biti stabilne in ne labilne, kot se to največkrat pojavlja. Poleg tega se morajo rešiti še druga neresena in odprta vprašanja, ki tarejo našega kmeta-proizvajalca.

Upravni in strokovni organi občine Domžale so v teh akcijah zelo aktivni in tudi uspešni. Občina Domžale pomaga strojnimi skupnostim z denarno pomočjo, poleg tega pa je prispeval sklad za pospeševanje kmetijske proizvodnje za zasebno kmetijstvo do danes 900.000 dinarjev kreditov za te namene.

V 1972 je delovala pospeševalna služba TOZD kooperacija Emona na območju občine Domžale in na območju občine Kamnik po smernicah srednjeročnega programa razvoja zasebne kmetijske proizvodnje za ob-

močje obeh občin. Ta program predvideva v letih od 1972 do 1976, da bo na območju občine Domžale dokončno usposobljenih za tržno proizvodnjo od 60 do 80 kmetij, na območju občine Kamnik pa od 60 do 70 kmetij. Glavni tržni viški bodo mleko, pitane govede in brojlerji. Nekaj kmetij pa bo usposobljenih za večjo proizvodnjo krompirja, žita in prašičev. Računamo, da bodo imele te kmetije vsakoletno proizvodnjo od 30 do 40 tisoč litrov mleka in do 5.000 kg pitanih goved. Poleg tega pa še kot dopolnilno proizvodnjo: krompir, prašiče in perutnino ter kakšno drugo dejavnost (vrtnarstvo, možnost je tudi za kmečki turizem). Povprečna letna finančna realizacija kmetije bo od 150 do 200 tisoč dinarjev bruto prometa, računamo po današnjih cenah. Vzporedno s temi kmetijami pa pospeševalna služba vključuje v razvoj tudi ostale kmetije, ki imajo že sedaj in tudi v bodoče perspektivo za povečano tržno proizvodnjo. Že v letu 1971 je pospeševalna služba pričela s svojim delom. Z ustanovitvijo hranilno-kreditne službe Emona pa je pospeševanje doseglo tak razmah, da danes s povečanim strokovnim kadrom komaj uspeva kriti vse potrebe pri sodelovanju z zasebnimi kmeti. Lahko pa že ugotavljamo, da sredstva, ki so bila vložena za razvoj kmetijstva kažejo dokaj vzpodbudne rezultate. Danes je že več kot 10 kmetij na območju občine Domžale in prav toliko kmetij na območju občine Kamnik, ki imajo nad 100 tisoč dinarjev denarne realizacije pri prodaji kmetijskih proizvodov.

Prikaz najvažnejših tržnih viškov v 1972 in do 30. 9. 1973, ki jih je odkupila TOZD kooperacija Emona od svojih kmetov-kooperantov:

— odkup v 1972	območje občine Domžale	območje občine Kamnik
mleko	1.030.000 litrov	1.120.000 litrov
govedo	520 ton	230 ton
— odkup do 30. 9. 1973		
mleko	1.123.395 litrov	985.312 litrov
govedo	532.378 kg	292.536 kg

Poleg tega kmetje-kooperanti kupujejo vsako leto več umetnih gnojil, zaščitnih sredstev in kvalitetnih semen. Že v 1972. letu je bilo prodanih 1.400 ton umetnih gnojil na območju občine Domžale in 1.150 ton na območju občine Kamnik. V letošnjem letu pa je ta prodaja porasla za 20 %. Približno z enakim procentom narašča poraba zaščitnih sredstev in semen. Niso redke kmetije, ki porabijo že do tisoč kg umetnih gnojil na hektar.

Z novimi gradnjami živinorejskih objektov je pričelo do danes na območju občine Domžale že okoli 100 kmetov, na območju občine Kamnik pa 75 kmetov. Gradijo nove hleve za govejo živino z več kot 20 stojišči.

Na novo je že zgrajenih ali adaptiranih 21 hlevov s 450 stojišči na območju občine Domžale, na območju občine Kamnik pa 26 hlevov s 540 stojišči. Prav tako je do sedaj zgrajenih na domžalskem območju 25 silosov od 50 do 100 m³, na območju občine Kamnik pa 31 silosov od 60 do 110 m³. Za vse kmetijske investicije je pospeševalna služba posredovala načrte in tudi spremljala gradnjo teh kmetijsko-gospodarskih objektov.

Na območju občine Domžale je že registriranih 14 strojnih skupnosti, na območju občine Kamnik pa 6 strojnih skupnosti. Te strojne skupnosti imajo in uporabljajo skupinsko stroje, kot na primer: kombajne za žito, silokombajne, cisterne za gnojilno, trosilce za hlevski in umetni gnoj, sejnalnice, sadilce za krompir ipd.

Na podlagi teh investicijskih vlaganj ter na podlagi drugih akcij, da se poveča kmetijska proizvodnja na teh omenjenih območjih računamo, da se bo proizvodnja kmetijskih dobrin do 1967. leta predvidoma povečala na naslednje količine hrane:

	območje občine Domžale	območje občine Kamnik
— mleko	2.025.000 litrov	1.966.000 litrov
— pitanje telet in vzreja goveje živine	824 ton	540 ton
— krompir	300 ton	500 ton
— brojlerji	500 ton	300 ton

Predvidevamo, da bo realizacija tudi dosežena. Vsi podatki iz dodeljevanja realizacije kažejo, da je plan realen.

V zadnjem času je pričela TOZD kooperacija s proizvodnjo prašičereje. Kooperanti imajo interes, da bi pričeli z ureditvijo pitališč za prašiče in hleve za vzrejo mladih pujskov. Trenutno še ne moremo dati konkretnih števil o obsegu te proizvodnje, lahko pa z gotovostjo trdimo, da bodo sedanje cene prašičev pospešile razvoj prašičereje. Predvidevamo, da bo dosegla do leta 1976 nekaj sto ton pitanih prašičev.

Ernest Krume, ing. Janez Hren

TOZD OLJARNA DOMŽALE
objavlja prosto delovno mesto

SKLADIŠČNIKA

Pogoji: VK delavec trgovske stroke in 3 leta prakse, ali KV delavec trgovske stroke in 5 let prakse.

Poskusno delo bo trajalo 60 dni.

Kandidate vabimo, da pošljejo pismene ponudbe v osmih dneh po tej objavi na gornji naslov.

Pred približno enim letom je domžalska Temeljna izobraževalna skupnost imenovala posebno komisijo z namenom, da prouči upravičenost ustanovitve še ene srednje strokovne šole, v katero bi se lahko vpisal vsaj del učencev, ki uspešno končajo osnovno šolo, da se jim ne bi bilo treba več voziti v Ljubljano in tudi zato, ker v Domžalah potrebe po kadru s srednjo strokovno izobrazbo hitreje naraščajo, kot se večja število absolventov teh šol.

Že takoj po prvih analizah je postalo jasno, da problem strokovnega izobraževanja mladine, ki vsako leto končuje pri nas osnovno šolo in se usmerja v nadaljnje izobraževanje, presega okvir pooblastil, ki jih je komisija prejela od TIS Domžale, zato je to komisijo nadomestila nova, ki jo je imenovala Skupščina občine in ji dala širše naloge:

— da analizira vprašanje strokovnega izobraževanja naše mladine v celoti,

— da ugotovi pravilnost usmeritve že obstoječih srednjih strokovnih šol v Domžalah in predlaga eventualne spremembe ali izboljšave,

— da napravi načrt razvoja srednjega šolstva v domžalski občini za naslednje obdobje ob upoštevanju dejstva, da bo moralo že v bližnji prihodnosti imeti vsaj 70 % vseh učencev, ki uspešno končajo osnovno šolo, možnost vpisa v srednje in strokovne šole,

— da pripravi vse potrebno za ustanovitev Centra srednjih šol, ki bi povezoval vse obstoječe šole druge stopnje, tj. Usnjarsko in galanterijsko srednjo šolo, Strokovni izobraževalni center in pa šolo, ki naj bi jo na podlagi analize potreb poleg že obstoječih v Domžalah še ustanovili.

Poleg teh pa je komisija prejela tudi nalogo, da se v zvezi z ustanovitvijo Centra srednjih šol od vsega začetka poveže s sosednjo kamniško občino in skuša doseči soglasje, da bi vse probleme v zvezi z ustanavljanjem novih šol in tudi Centra reševali skupno, ker se zavedamo, da predstavljata teritorija domžalske in kamniške občine geografsko in gospodarsko enotno regijo, v okviru katere bi morali tudi šolske probleme skupno reševati.

Analiza, koliko kadrov s srednjo strokovno izobrazbo imamo, koliko jih že sedaj potrebujemo in koliko jih bomo potrebovali v naslednjih petih letih, je pokazala, da je v Domžalah največje pomanjkanje administrativnega kadra širokega profila, saj je velik del delovnih mest, za katera se zahteva ta kvalifikacija, neustrezno zaseden, preko 30 takih mest pa je že sedaj nezasedenih.

Na podlagi teh ugotovitev je komisija predlagala Skupščini občine,

Ekonomska srednja šola v Domžalah

naj potrdi predlog, da se začne s pripravami za ustanovitev Ekonomske srednje šole. Ta naj bi bila sestavni del Centra srednjih šol, če bi bil ta od začetka šolskega leta 1973/74, tj. do 1. septembra 1973 lahko ustanovljen, če pa ne, pa naj bi bili oddelki te šole v prvem letu svojega obstoja dislocirani oddelki ljubljanske ESS, kolikor bi seveda pri tej šoli našli razumevanje za naše potrebe.

Nadaljnja prizadevanja komisije so kmalu pokazala, da je na poti k formiranju Centra srednjih šol več težav, kot je v začetku izgledalo, da bo potrebno najprej uskladiti razmerja med že obstoječimi šolami v Domžalah, pa tudi urediti odnose s Kamnikom in razmejiti področja, ki se močno prepletajo. Zato je bil kot prvi korak k realizaciji postavljene naloge za leto 1973 postavljen cilj, ustanoviti dislocirane oddelke Ekonomske srednje šole, katerih matična šola bi bila ljubljanska ESS, zagotoviti prostore, kader in materialna sredstva ter ugotoviti število kandidatov za vpis.

Po prizadevanjih za doseg tega cilja je komisija naletela na polno razumevanje in podporo pri ljubljanski ESS, zagotovila si je prista-

Na razpis za vpis, ki je bil poslan vsem popolnim osnovnim šolam v naši in kamniški občini, se je javilo preko 80 kandidatov, po opravljenih sprejemnih izpitih pa se je dokončno vpisalo v dva oddelka prvega razreda ESS v Domžalah 67 učencev in učenk.

Po posameznih osnovnih šolah je število vpisanih v prvi razred ESS v šolskem letu 1973/74 naslednje:

Osnovna šola Komenda-Moste — 1 učenec, obe osnovni šoli Kamnik — 10 učencev, Osnovna šola Stranje — 6 učencev, Osnovna šola Brdo — 4 učenci, Osnovna šola Dob — 4 učenci, Osnovna šola Šlandrove brigade Domžale — 7 učencev, Osnovna šola Vencla Perka, Domžale — 5 učencev, Osnovna šola Josip Broz Tito, Domžale — 4 učenci, Osnovna šola Mengeš — 12 učencev, Osnovna šola Moravče — 4 učenci, Osnovna šola Radomlje — 8 učencev, od drugod 2 učenca.

V počitniških mesecih so bili obnovljeni prostori v drugem nadstropju bivše I. osnovne šole, opremljena stroje pisnica, nabavljena najnujnejša učila, ob sodelova-

skupščine. Naslednje, morda težje od te, pa so še pred nami. Za uresničitev teh, tj. ustanovitev Centra srednjih šol in ureditev problemov v zvezi z regionalnim planiranjem šolstva druge stopnje, pa bo komisiji potrebna širša družbena podpora vseh, ki so na razvoju širših odnosov izobraževanja naše mladine zainteresirani.

F.

POPLAVA V OSNOVNI ŠOLI DOB

Pred dnevom mrtvih, se je v osnovni šoli Dob pripetila nezgoda, zaradi katere je odpadel en dan pouka in nastala je velika materialna škoda. Počila je dovodna cev rezervoarja v prvem nadstropju in voda je zalila nadstropje in začela pronicati v pritličje. Največ vode se je zbralo na hodniku in v kleti. Precej poškodovan je strop. Stene na hodniku pa bodo še dolgo pričale o poplavi.

Ob tej nezgodi se je pojavila cela vrsta vprašanj, na katera bi bilo treba takoj ali vsaj v bližnji prihodnosti najti ustrezne odgovore. Najprej se seveda vsak vpraša, zakaj je do tega sploh prišlo? Odgovor je možen samo eden: zaradi dotrajanosti in preobremenitve. Vedeti je namreč treba, da je bila šola zgrajena leta 1937 za veliko manjše število učencev. Centralna kurjava, ki je bila zgrajena leta 1960, do letos ni bila obnovljena. Postavlja se vprašanje, zakaj ni bila? Je bilo temu krivo pomanjkanje finančnih sredstev, ali je treba iskati vzroke kje drugje? Zakaj imajo nekateri lahko telovadnice in kabinetni pouk ter še marsikaj drugega, drugi pa se morajo bati, da se jim nekega dne ne vsuje strop na glavo? In v resnici smo vsi mladi in vsi iz iste občine. Kdo je kriv za to?

Sedaj, ko so strop in stene premočene in se že od daleč vidi

nek Republiške izobraževalne skupnosti, da bo oddelke financirala, na podlagi predložene dokumentacije so dali svoj pristanek za ustanovitev oddelkov tako Zavod za šolstvo SRS, kakor tudi Republiški sekretariat za kulturo in prosveto in Skupščina mesta Ljubljane kot ustanoviteljica, Svet za finance občine Domžale pa je z rebalansom proračuna zagotovil najnujnejša finančna sredstva za začetek dela, za opremo in ureditev prostorov.

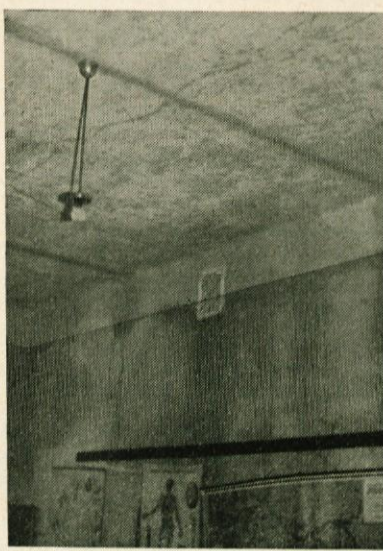
nju ESS Ljubljana je bil izbran in potrjen učni kader, za katerega se zahteva visoka izobrazba in 1. septembra 1973 se je v novi srednji šoli v Domžalah pričel redni pouk.

V prvi razred so se vpisali v veliki večini učenci, ki so osmi razred osnovne šole izdelali s prav dobrim ali odličnim uspehom, zato so tudi učni rezultati v ESS ob prvi ocenjevalni konferenci zelo zadovoljivi, saj je preko 80 % vseh učencev bilo brez negativnih ocen, to pa je precej boljše kot pa je rezultat uspeha v prvih razredih matične šole v Ljubljani.

Poleg rednega dela, ki poteka v neokrnjeni obliki in po predpisanem predmetniku, je na šoli kot neobvezen predmet vpeljana tudi nemščina, ki jo obiskuje preko 90 % vseh vpisanih, formiran pa je tudi že pevski zbor.

Posebna verifikacijska komisija, ki jo je imenoval Republiški sekretariat za kulturo in prosveto, je dne 10. decembra 1973 pregledala pogoje, v katerih deluje nova šola, ugotovila je, da šola tako prostorsko kot materialno in organizacijsko v celoti izpolnjuje pogoje, ki so potrebni za verifikacijo in zato akt o verifikaciji oddelkov Ekonomske srednje šole v Domžalah tudi izdala.

S tem je bila opravljena prva od nalog, ki jih je komisija prejela od

Tako izgleda učilnica po »poplavi« v osnovni šoli Dob

vлага na šoli, se sprašujemo, kdaj bodo razmere za vse šolskoobvezne otroke v domžalski občini enake in kdo bo poskrbel za to?

Agata Rode
predsednik
mladinskega aktiva
OŠ DOB

IZ NAŠIH KRAJEV

IZ PISARNE DU DOMŽALE

S preselitvijo v nove prostore nasproti tovarne Universale v Domžalah smo že lažje zadihali. Tu so člani upravnega odbora začeli snovati načrte za čimprejšnjo gradnjo doma upokojencev v Domžalah. Na kakšne težave je naletel takoj v začetku vam je že znano, saj je bilo o tem že dovolj napisanega v našem Občinskem poročevalcu. Biro 71 Domžale je napravil prvi idejni projekt za ta dom, ki je bil idealen in bi z realizacijo tega projekta dobile Domžale zopet eno izmed večjih stavb, mnogi upokojenci pa tako težko pričakovano zatočišče. Toda ustavilo se je spet pri denarju. Treba bi bilo preko dve milijardi starih dinarjev sredstev. Od tega je bilo na razpolago le poldrugo milijardo SD. Razliko bi morala kriti občinska skupščina. Ta pa pri najbolj volji tega ni mogla obljubiti. Pri občini je bil osnovan posebni gradbeni odbor za gradnjo doma upokojencev, v katerem so predstavniki občine, ZB in od DU Ivan Redenšek in Janez Grmek. Naročen je na Biroju 71 nov idejni projekt, ki bi ustrezal našim finančnim možnostim. Upamo, da se vsa stvar sedaj ne bo vlekla v nedogled.

Druga stvar, ki bo gotovo zanimala vse naše člane in tudi vse ostale upokojence, je prizadevanje upravnega odbora, da dokončno uredi evidenco vsega našega članstva. V ta namen so bile na novo napisane evidenčne kartice z vsemi podatki o naših upokojencih. Ob tej priliki znova vabimo vse upokojenke in upokojence, ki se še niso vpisali v naše društvo, da to store čimprej. Čim več nas bo, tem lažje bomo postavljali svoje zahteve in potrebe. V zadnjem Občinskem poročevalcu ste lahko brali imena naših poverjenikov. Obračajte se nanje, ali pa direktno v pisarno DU.

Tretje, kar nas tišči pa je naš pevski zbor. Mnogi veste, da ta zbor uspešno deluje že preko deset let. Nedavno ste lahko brali v Nedeljskem dnevniku članek »Prvi spodrsrlaj«, kjer smo se opravičili nekemu, ker se naši pevci niso mogli odzvati, kljub vsej dobri volji. Prav zaradi tega je bilo z več strani veliko besed in kritike. Mi pa danes prosimo, da bi se našlo med našimi upokojenci čimveč tvarišev, ki bi hoteli sodelovati v tem našem zboru. Število pevcev se iz leta v leto manjša, ker nam člani mrjejo, novega prirastka pa ni. Torej tovariško vabljeni vsi, ki imate veselje in dobro voljo sodelovati v tem zboru. Prijavite se kar v pisarni DU, ali pa pevododji Stanetu Habetu na Zavodu za glasbeno izobraževanje v Domžalah.

Na koncu pa prosimo vse tiste upokojenke in upokojence, ki živijo v nemogočih stanovanjskih prostorih, ali imajo kakšne drugačne življenjske probleme, da se pismeno oglasijo na naslov: Nace Vodnik, Prešernova 21, 61235 Radomlje in v svojem pismu na kratko opišejo svoje težave in potrebe. Vse te vaše težave in probleme bomo objavili, seveda brez vašega podpisa. V vašem pismu pa se seveda le podpišite, ker drugače je za nas vsako pismo brezpredmetno in ga ne bomo mogli obravnavati. Z novim letom 1974 pričakujte povišanje pokojnin za 16,4 %. Želimo vsem našim članom srečno in zdravo novo leto 1974!

Nace Vodnik

PROSLAVA V LUKOVICI BREZ OBČINSTVA

Že tradicija je, da vsako leto mladinski aktiv Lukovica priredi proslavo ob 29. novembru.

Tako je bilo tudi letos. Proslava je bila 28. novembra zvečer. Mladina se je že prej pripravljala, uredila je dvorano, peči so bile zakurjene, toplo je bilo. Praznično vzdušje v dvorani pa je popestril velik plakat (delo mladincev) in zastave, s katerimi je bil okrašen oder. Proslava, moderno in temeljito pripravljena, četudi skromna (koliko je v naših močeh), bi zaslužila vso pohvalo! Sprašujemo se, le od koga? Od tistih nekaj ljudi, ki jo je prišlo gledat? Prav iz obiska smo lahko sklepali, da je vse premalo poslušala pri naših ljudeh za take kulturne manifestacije. Kje so vzroki? Vstop je bil brezplačen, dvorana ogrevana, plakati in vabila pa na vseh vidnejših mestih v Lukovici. Kaj neki je bilo narobe, da je bil odziv ljudi tako slab? Zakaj je pa lahko bila dvorana nabito polna, ko je nastopal cirkus Kellner?

Mislil pa, da je v Lukovici dosti ljudi, ki jim profesionalna stran življenja pravi, da se takih kulturnih prireditev morajo udeležiti! Ob tem je treba povedati, da se to ni zgodilo samo letos. Iz leta v leto se ponavlja ista slika: v dvorani sedi nekaj občanov in otrok, ostalo vse prazno, mladinci pa se znova in znova trudijo, da bi pripravili proslavo, na katere bi privabili čimveč ljudi. Teh je pa iz leta v leto manj. Ne vem, za koga potem sploh vse te priprave in proslave?

Vem pa, da je mladina ob vsem tem ogorčena. Ni se treba čuditi, če bo izgubila voljo, elan in veselje za pripravljanje takih prireditev.

Zato bodo krivi sami občani, ki so za take in podobne kulturne manifestacije popolnoma nezainteresirani.

Davorina Vreček

TOPOLE

V Ljubljanskem dnevniku smo brali, dne 25. oktobra pohvalo Vodni skupnosti Ljubljana-Sava, ki je uredila potok Pšato v Mostah pri Komendi, da več ne poplavlja v Mostah in v Suhadolah. Res je, da so na tem mestu Pšato ukrotili. Zato pa vsa voda sedaj na hitro udari v vas Topole, ki so samo en kilometer oddaljene od razbremenilnika in poplavlja polja in hiše vse do Gorenjske ceste. Voda je predrla nasip sredi polja že 25. septembra in so bile od tedaj že tri poplave. Vodna skupnost pa do sedaj še ni ničesar naredila, niti toliko ne, da bi popravila nasip, ki se ob vsaki poplavi še poveča. S strani občanov in Krajevne skupnosti Mengeš je bilo več pritožb že spomladi, ko so začeli z deli v Mostah. Razumljivo je, da bi morali začeti popravljati strugo potoka v spodnjem toku, ne pa v zgornjem, da ne bi prihajalo do pogostih poplav. V Mengšu so morali ljudje sami prekopati nasip, da se je voda iztekla iz hiš nazaj v razbremenilnik Pšate. Zaradi tega s strani Topolčanov in tega predela Mengša Vodna skupnost Ljubljana-Sava ne zasluži nobenega priznanja in ne pohvale. Verjetno pa bi morali poklicati odgovorne na zagovor za nedgovorno delo.

Slavko Zabret

Povečana aktivnost rezervnih vojaških starešin

Bližnjevzhodna vojna, priprave na letne skupščine osnovnih organizacij ZRVS in približevanje »Dneva JLA«, vse to je pospešilo dejavnost naših organizacij in rezervnih vojaških starešin v zadnjem obdobju.

Vojna med Izraelom, Egiptom in Sirijo ter novo nastala politična in vojaška situacija na Bližnjem vzhodu je ponovno zamajala mirobljubni svet.

Tudi naši delovni ljudje so z zaskrbljenostjo in prizadetostjo sprejeli izbruh vojne na Bližnjem vzhodu. Zaskrbljeni so bili tudi zato, ker sta bila na preizkušnji mir in popuščanje v svetu. Vojna na Bližnjem vzhodu je sicer zaustavljena ni pa še povsem končana. Vsak hip lahko pride do novih zapletljivosti in novih zaostretev ter do nadaljevanja novih spopadov. V tem primeru bi vojna utegnila dobiti mnogo večje razsežnosti in ne bi bila omejena le na Bližnji vzhod, ogroženo bi bilo širše območje s tem neposredno tudi varnost Jugoslavije. Rezervne vojaške starešine skrbno spremljajo politične in vojaške dogodke v svetu preko javnih občil, o važnejših dogodkih pa so seznanjeni tudi v organizaciji. Tako so naši RVS bili podrobneje informirani z najnovejšimi dogodki na Bližnjem vzhodu in stanjem pri nas. Celoviteje so seznanjeni o poteku šestnajstdnevne izraelsko-arabske vojne in o nekaterih že ugotovljenih izkušnjah, pa tudi o oblikah sovražnikov psihološke dejavnosti pri nas.

Občinski odbor je v minulem mesecu organiziral dve zanimivi predavanji na to temo v Domžalah, ki ju je z velikim zanimanjem spremljalo preko 600 rezervnih vojaških starešin in nekaterih drugih občanov.

V času od 23. novembra do 4. decembra so v vseh osnovnih organizacijah ZRVS v naši občini bile uspešno izvedene letne skupščine, ki se jih je udeležilo 70 % članov. Na skupščinah je bila podana ocena dela v zadnji mandatni dobi, poudarjeni so bili dobri rezultati v izvajanju pouka in urjenja po obveznem in dopolnilnem programu, ki sta v celoti bila realizirana.

Na skupščinah je bila podana tudi kritična ocena dejavnosti ZRVS izven organizacije. Pozitivno je ocenjeno delo nekaterih osnovnih organizacij in našete mnogotere uspešno izvedene akcije v zadnjem obdobju, predvsem s šolsko mladino. S tem v zvezi pa so na skupščinah nakazane naloge in bodoče delovanje rezervnih starešin na področju obrambnih priprav v krajevni skupnosti, delovni organizaciji in šolah.

Na skupščinah so izvolili nova vodstva osnovnih organizacij, v kateri je izvoljeno kar 88 % mlajših povojnih starešin.

V okviru letnih skupščin je bilo v vseh osnovnih organizacijah predvajanje zanimivih barvnih filmov »Krajevna skupnost v prvih dneh vojne« in »Bojno streljanje združene odreda«, ki je posnet na manevru »Svoboda-71«.

Na zadnji seji predsedstva občinskega odbora so se dogovorili, kako se bodo osnovne organizacije in rezervni vojaški starešine vključili v letošnje proslavljanje »Dneva armade«. Dogovorili so se, da bodo organizirali kot vsako leto osrednjo proslavo, dne 21. decembra v Domžalah, da se bodo vključili in sodelovali v proslavah, ki bodo organizirane v krajevnih skupnostih.

S šolskimi vodstvi se bodo dogovorili o sodelovanju in pomoči z ustreznimi filmi iz življenja pripadnikov naše armade in priprav na splošni ljudski odpor, nekateri rezervni vojaški starešine pa naj bi šolski mladini govorili o jugoslovanski ljudski armadi in ostalih oboroženih silah — čuvarji naše neodvisnosti.

V okviru proslavljanja »Dneva JLA« je osnovna organizacija ZRVS Radomlje organizirala in izvedla za učence in dijake šol z našega občinskega območja že tradicionalno strelsko tekmovanje z zračno puško, dne 8. t. m. v Jaršah.

Tekmovanje je uspelo, saj se ga je udeležilo kar 55 tekmovalcev, od katerih so nekateri dosegli prav dobre rezultate, ki so navedeni na drugem mestu.

MB

Iz zapisnika novemberske seje občinske skupščine

Občinska skupščina je v svojem sedanjem mandatu imela v mesecu novembru svojo 46. delovno sejo. Od 77 odbornikov je bilo na seji navzočih 53, med drugim tudi dva republiška poslanca ter predstavniki nekaterih občinskih družbenopolitičnih organizacij.

Obsežni rezervati za hitro cesto na območju občine Domžale so že nekaj let nepremagljiva ovira za nadaljnjo urbanizacijo ter stanovanjsko in industrijsko gradnjo, zato je razprava o tem spet prišla na dnevni red seje občinske skupščine. Predstavniki prometnega inštituta TP Ljubljana je pojasnil novo varianto, ki jo je pripravil omenjeni inštitut za odcep omenjene ceste, ki naj bi potekala od Brezovice pri Ljubljani, proti Dobrovi, po Polhograjski dolini, po Toškem čelu in od tam do motela Medno, za tem

do Pirnič, za Šmarno goro do Skarčne in naprej do Dobrave ter nato po severnem delu Mengša do Kamniške Bistrice.

Omenjena varianta je verjetno res najugodnejša v merilu republike, medtem, ko je varianta za prehod na območju tukajšnje občine zanj nesprejemljiva. Občinske strokovne službe in BIRO-71 bodo zato pripravile predlog variante za najprimernejšo mikrolokacijo omenjenega prehoda, kakor tudi priključkov. Po dosedanji varianti je namreč prehod predviden preko goste naseljenosti stanovanjskih sosesk, preko najbolj industrijsko razvitega predela občine, preko šol in otroških vrtcev, zato predlagana varianta dejansko ni sprejemljiva. Prav tako je treba upoštevati tudi predel zahodno od Domžal, ki pomeni za (Nadaljevanje na 12. strani)

Iz zapisnika novembrske seje občinske skupščine

(Nadaljevanje z 11. strani)

Domžale toliko kot vodni rezervat Kleče za Ljubljano. Z ozirom na to je skupščina sklenila, da mora tudi študija domžalskih strokovnjakov — urbanistov priti predhodno na sejo občinske skupščine, pa tudi sicer je občinska skupščina zahtevala, da mora biti sproti obveščena o variantah za avtocesto, ki bo potekala tudi po območju občine Domžale. Še posebno pa je zainteresirana, da se zadeva pospešeno rešuje, saj dosedanja prepoved gradnje na obsežnih rezervatih vpliva na razvoj občine.

Na predlog medobčinskega sklada za gradnjo kolektorja je skupščina nato razpravljala o predlogu za najetje posojila na podlagi ustreznega natečaja Ljubljanske banke. V zvezi s tem je predsednik upravnega odbora sklada **Ivan Vidali**, podpredsednik občinske skupščine, seznanil navzoče s potekom del oziroma navedene gradnje. Pričelo se je z drugo fazo gradnje, na dolžini 370 m od Pšate do Šmarce, za katero se predvideva okoli 460 milijonov SD stroškov, ki se delijo z občino Kamnik, ki nosi 20 % stroškov, druge pa občina Domžale. Natečaj je razmeroma ugoden, tako glede dobe vračanja, kot tudi glede obrestne mere, zato so se odborniki soglasno odločili, da zaprosijo sklad za 400 milijonov SD posojila za 20-letno vračilno dobo in 3 % obrestno mero in da se Komunalnemu podjetju Domžale zagotovi v prihodnjem letu 100 milijonov SD dotacije za najetje omenjenega posojila, za katerega bo občinska skupščina vsako leto zagotovila v proračunu sredstva za anuitete.

Poročilo komunalne in cestne inšpekcije, ki ga je predložil inšpektor ing. **Slavomir Pavlovič**, je predhodno obravnaval svet za komunalne zadeve, katerega predsednik **Albin Pavlin** je podal uvod v razpravo. Med drugim je opozoril na pomanjkanje predpisov s tega področja, kar ima za posledico, da se vrsta prekrškov ne more dovolj učinkovito preganjati, ker zanje niso predvidene kazenske sankcije. Svet je tudi predlagal, da se nadaljuje z rekonstrukcijami cest IV. reda ter glede vzdrževanja poskuša potprejeti, da bi z rekonstrukcijami hitreje napredovali in s tem tudi več in hitreje prispevali k ureditvi cest v občini. Svet je tudi podprl zakonito ukrepanje cestne in komunalne inšpekcije, ki je v svojem poročilu nakazala obširno problematiko na tem področju. Opozoril je na pomanjkanje sredstev, s katerimi razpolaga cestni sklad, ki zaradi tega ni kos vsem potrebam v občini, kar ima za posledico, da ceste in objekti na njih niso vzdrževani tako, kot to zahteva iz dneva v dan naraščajoči promet. V preteklem obdobju je občina Domžale posvetila veliko pozornost modernizaciji — asfaltiranju cest. Treba pa bo v bodoče posvetiti posebno pozornost obnovi starih dotrajanih objektov na cestah, ki so komaj prevozní in ovirajo nemoten promet in razvoj posameznih območij občine. Problematika komunalne inšpekcije je obsegala med drugim področje vodovoda, kanalizacije, javne razsvetljave, pokopališkega reda, obveznega odvajanja smeti in podobno. Slednje je bilo med drugim tema razprave pri naslednji točki dnevnega reda pod naslovom »Človek in okolje«. Predsednik sveta za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve ing. **Stane Omahna** je z obsežnim povzetkom iz še obširnejše

ga pismenega gradiva v zvezi s tem podal uvod v razpravo ter ob zaključku poudaril, da je okolje tudi v občini Domžale tako onesnaženo, da je treba nujno ukrepati. Pristojni svet je v zvezi s tem med drugim sklenil, da je treba imenovati posebno komisijo za proučevanje okolja v občini in da se podobne komisije ustanovijo tudi pri določenih krajevnih skupnostih in da se varstvo okolja šteje za dejavnost posebnega družbenega pomena. Odbornik **Ivan Cerar** je menil, da kljub vsemu ne bo uspeha, če se ne bo spremenil odnos ljudi do tega vprašanja. Odbornik **Janez Cerar** je opozoril tudi na to, da je treba poskrbeti in organizirati odvajanje večjega odpadnega materiala in odpadkov, ker sicer tudi kazenske sankcije ne bodo pomagale odpraviti tega problema. **Stane Habe** je menil, da bi morda že napisne table o prepovedi odlaganja smeti na sedanjih neprimernih krajih pomagale k lepšemu okolju, medtem ko je ing. **Lojze Avšič** ugotovil, da tudi to doslej ni pomagalo, saj so ljudje odlagali odpadke tudi na obdelano zemljo in sredi polj. Sicer so bili doslej vsi kršitelji odkriti. Med njimi so žal tudi razni prevozniki, ki vozijo odpadke tudi od drugod, na primer iz Ljubljane. **Franc Mušič** je menil, da so obvezna odlagališča določena z občinskim odlokom in je zato treba le poskrbeti za njegovo izvajanje. Kaznovanje pa bi bilo bolj učinkovito, če bi bil postopek hitrejši. **Anton Lebar** je predlagal ponovno uvedbo akcij za zbiranje odpadnega materiala, ki so bile včasih številnejše in bolj redne, predvsem so jih organizirale šole. Odbornik **Franc Kocjan** je bil prepričan, da bo akcija najbolj uspešna in učinkovita, če bo vsak v svojem okolju ustrezno ukrepal in ravnal, pa tudi RTV bi lahko več prispevala k vzgoji občanov v tej smeri. **Podpredsednik Ivan Vidali** je predlagal, da bi opuščene vodnjake spet usposobili za zdravo pitno vodo, ker sicer v takem stanju, kot jih je večina sedaj, ogrožajo čistočo vode iz vodovoda.

Informacija o dohodkih in izdatkih za devet skladov po stanju 30. 9. 1973 je bila naslednja točka dnevnega reda. Med drugim je **Andrej Pangeršič**, opozoril na pravočasno pripravo seznamov oziroma potrdil za pobiranje prispevka za mestna zemljišča, kajti pobiranje prispevka za več mesecev naleti na kritiko zavezancev za prispevek, ker gre običajno tudi za večje zneske.

Gozdarski strokovnjaki so predložili občinski skupščini v obravnavanje in potrditev začet za gospodarjenje z gozdovi za ljubljansko gozdno gospodarsko območje, ki zajema tudi gozdove na območju tukajšnje občine. Svet za kmetijstvo in gozdarstvo, ki je obravnaval omenjeni načrt, je med drugim menil, da je potrebna čimvečja usklajenost gozdno-gospodarskega načrta tudi z načrtom razvoja kmetijstva. Poseben problem predstavljajo za gozdno proizvodnjo izgubljene precejšnje površine pod dalinovodi. V zvezi s tem so odborniki v razpravi dali nekaj predlogov za izkoriščanje teh površin, sicer pa je treba vztrajati na zahtevi, da elektrogospodarstvo prične postavljati višje dalinovode, ki bi potekali nad gozdnimi sestoji.

Poročilo štaba za civilno zaščito o delu štaba in posebno poročilo o letošnjih septembrskih poplavih so odborniki brez razprave vzeli na znanje. Prav tako tudi **poročilo o rejništvu, mladoletnem**

prestopništvu, varstvu družine, varstvu odraslih, o kategorizaciji otrok ter poročilo o skrbništvu, ki so jih pripravile ustrezne strokovne službe.

Predsedstvo občinske zveze združenj borcev NOV je pripravilo in predložilo skupščini v obravnavanje in sprejem odlok o načinu upravljanja s sredstvi občinskega solidarnostnega stanovanjskega sklada, namenjenih za graditev stanovanj udeležencem NOV. Omenjena sredstva so bila namreč prenešana iz sklada za borce in se morajo v okviru solidarnostnega stanovanjskega sklada posebej evidentirati in tudi porabiti le za borce NOV, in to po merilih, ki bi jih določal predloženi odlok. Vendar pa je bilo ugotovljeno, da je treba v zvezi s tem sodelovati z organi solidarnostnega stanovanjskega sklada, zato je skupščina odločila, da se sklepanje o predlaganem odloku preloži na naslednjo sejo skupščine. Pred tem pa naj ga obravnava še skupščina ali izvršni odbor solidarnostnega stanovanjskega sklada.

Poročilo tržne inšpekcije je med drugim nakazalo problematiko te službe, ki izhaja predvsem iz dosežanje organizacije, njenih pogojev dela ter sistemizacije in zasedbe delovnih mest na eni strani in na drugi obseg pristojnosti, števila gospodarskih enot, ki jih je tržna inšpekcija dolžna kontrolirati in drugih okoliščin, ki pogojujejo delo omenjene inšpekcije. Poročilo je skupščina brez razprave potrdila in nato soglasno sprejela tudi odlok o opravljanju določenih obrtnih dejavnosti kot postranski poklic, katerega osnutek je bil v enomesečni javni razpravi. Sprejela je tudi osnutek odloka o ugotovitvi družbenega interesa za določene obrtne dejavnosti, o katerem pa se je razvila široka razprava, predvsem v zvezi s tem, ali je v družbenem interesu, da je trgovina na drobno v zasebni lasti. Razlogi, ki so jih naštevati razpravljavci, so govorili »za« in »proti«. Po izjavi **direktorja trgovskega podjetja Napredek** omenjeno podjetje v doglednem času še ne bo sposobno zagotoviti ustrezne preskrbe v vseh krajih občine, zato bi morda v naseljih z manj kot 300 prebivalci prišla v poštev trgovina na drobno v zasebni lasti. Vendar pa naj bi krajevne skupnosti do naslednje seje občinske skupščine poslale utemeljene predloge, v katerem naselju na njihovem območju naj se dovoli prodaja na drobno v zasebni lasti. Predsednik občinskega sindikalnega sveta **Marjan Bolhar** je seznanil navzoče tudi s stališčem predsedstva občinskega sindikalnega sveta med drugim tudi glede »nočnih lokalov«.

Predsedstvo je menilo, da ti lokalni niso v interesu delovnega človeka, zato je potrebno predlog odloka v tem smislu tudi popraviti. **Franc Mušič** je povedal, da je imela enako stališče tudi sekcija za obrt pri Občinski konferenci SZDL, in po ugotovitvi **Janka Kralja**, tudi Občinska konferenca ZMS. **Albin Penič** dvomi, da bi se preskrba prebivalcev v krajih, kjer že obstaja družbena trgovina še s prodajo v zasebni lasti izboljšala. Prepričan je, da bi upadel še dosedanjí interes trgovskega podjetja, zasebna trgovina pa bo mogla še manj nuditi in bi bila na ta način preskrba še slabša kot doslej. Tudi odbornik **Rudolf Osolin** je predlagal, naj bi se tudi v oddaljenih krajih zagotovila zadovoljliva preskrba občanov s strani družbenega sektorja. Tak

predlog je že Napredu posredoval svet za blagovni promet, vendar kot je že povedal direktor omenjenega podjetja v doglednem času to še ne bo mogoče. Tudi odbornik **Peter Gubanc** je menil, da predlog odloka še ni zrel za sprejem, zato bo skupščina sklepala o njem po prejemu predlogov od krajevnih skupnosti, kar mora biti še v mesecu decembru letos.

Prav tako je skupščina za naslednjo sejo odložila tudi sklepanje o cenah za oskrbo predšolskih otrok v vrtcih. Odborniki so namreč menili, da predlog nove lestvice ni v skladu z načeli za odpravljanje socialne neenakosti in so zato zahtevali popravke v korist družin z nizkimi osebnimi dohodki in še posebej mater-samohranilk. Po drugi strani pa naj bi starši, ki imajo nad 1500 din dohodka na družinskega člana plačali celotno ekonomsko ceno oskrbe, ki je po sedanjem izračunu 590 din na otroka mesečno.

Podpredsednik skupščine Ivan Vidali, je kot predsednik komisije za pripravo družbenega dogovora o kadrovski politiki, pojasnil določene posebnosti tega dogovora. Na podlagi družbenega dogovora bodo urejena odslej: oblikovanje in sistemiziranje delovnih mest v organizaciji združenega dela, načrtovanje kadrov in izobraževanje, zaposlovanje, razporejanje kadrov in njihovo napredovanje, kadrovanje vodilnih delavcev, vzgoja in izobraževanje kadrov ter izvajanje kadrovske politike.

Predloge za dopolnitev družbenega dogovora je imel predvsem odbornik **Janez Cerar** kot predstavnik Zavoda za zaposlovanje, ki jih je skupščina sprejela in jih bo komisija pri dokončnem oblikovanju dogovora tudi upoštevala, vendar pa so bili odborniki mnenja, da bi moral tudi Zavod za zaposlovanje napraviti znatno več po vprašanih, za katere se sklepa omenjeni družbeni dogovor, ker bi bilo tedaj boljše tudi sodelovanje z organizacijami združenega dela.

Na predlog komisije za volitve in imenovanja, ki ga je predložil skupščini predsednik komisije **Miro Varšek** je skupščina nato soglasno sprejela sklep

— da se Zoltan Herceg, dosedanjí tajnik komisije za ugotavljanje izvora premoženja razreši navedene dolžnosti in da se namesto njega imenuje **Peter Kozin**, po poklicu pravnik iz Ljubljane;

— da se v omenjeno komisijo imenujeta za namestnika članov dr. **Vekoslav Janežič** in **Vlado Majcen**, diplomirani pravnik;

— da se na izpraznjeno mesto člana komisije za razvoj srednjega šolstva v občini Domžale imenuje **Aleksander Skok**, podpredsednik občinske skupščine, ter da se komisija poveča še za enega člana, za katerega se imenuje **Marjan Bolhar**, predsednik Občinskega sindikalnega sveta;

— da se komisija za statut občine Domžale poveča za dva člana, za katere se imenujeta: **Aleksander Skok**, podpredsednik občinske skupščine in **Ingo Paš**, diplomirani pravnik, zaposlen v Induplati.

Pri zadnji točki dnevnega reda je **Peter Gubanc**, predsednik komisije za družbeni nadzor, med dru-

(Nadaljevanje na 13. strani)

(Nadaljevanje z 12. strani)

gim seznanil skupščino z ugotovitvami omenjene komisije v zvezi z njenim sklepom, naj omenjena komisija ugotovi morebitne pomanjkljivosti v zvezi s postopkom pred sprejemanjem rebalansa občinskega proračuna, oziroma zakaj predlog ni bil dan predhodno v razpravo na zборе volivcev. V bodoče bo razprava na zborih volivcev obvezna tudi za rebalans proračuna, kar bo določeno tudi z novim občinskim statutom. O njegovem osnutku že teče javna razprava, organizacijo,

kako poteka pa je pojasnil Marjan Stopar, sekretar Občinske konference SZDL.

Predsednik sveta za telesno kulturo dr. Mitja Šircelj je poročal o ustanovni skupščini Temeljne telesnokulturne skupnosti občine Domžale ter sprejetih sklepih, na kar je odbornik Franc Zupan opozoril na primer dobrega sodelovanja šole v Radomljah s telesno-kulturnimi organizacijami na območju njenega šolskega okoliša, ki lahko proti minimalni najemnini uporabljajo telovadnico pri omenjeni šoli.

M. P.

S SEJE SKUPŠČINE TEMELJNE SKUPNOSTI OTROŠKEGA VARSTVA

Brez dvoma je bila to ena od najbolj plodnih sej te skupščine, tako po udeležbi, kot po razpravi in predlogih.

Že ta skupščina je pokazala prednosti delegatskega sistema, saj je opravljala svoje delo že okrepjena z večjim številom delegatov iz organizacij združenega dela in z delegati vseh krajevnih skupnosti.

Skupščina je obravnavala osnutek samoupravnih aktov za novo skupnost otroškega varstva, ki se bo ustanovila na podlagi določil ustave in novega zakona, ki še ni sprejet. Naročila je izvršnemu odboru, da vsa stališča zbere in vse tekste uskladi z zakonom, ko bo sprejet.

Največ razprave pa je bilo pri izhodiščih za program in financiranje programa za leto 1974. Obravnavala je izhodišča Republiške skupnosti otroškega varstva in jih v celoti podprla. Podprla je tudi variantne predloge, posebno tisti del, ki se nanaša na podaljšanje porodniškega dopusta materam do 6. mesecev starosti otroka. Zavzela se je za predlagano rešitev urejanja otroških dodatkov v letu 1974 še posebno zato, ker so predlagani trije cenzusi in tri višine otroških dodatkov. Tako usklajeni otroški dodatki bodo omilili socialne razmere v družinah delavcev in tudi v kmečkih družinah z manjšimi dohodki.

Skupščina je z odobranjem sprejela predlog enega od delega-

tov, ki je dejal: »Imamo posebne, specifične razmere glede zaposlenosti obeh staršev, saj v naši občini dosegamo izredno visoko zaposlenost žensk. To se mora odražati tudi v prispevkih za otroško varstvo, ker sicer ne moremo rešiti tega vprašanja niti za naše vnuke.«

Skupščina se je zavzela za to, da se predlog programiranih nalog jasno zapiše v osnutek sporazuma, da se ta predlog dopolni z izbranim programom, o katerem naj se izjasnijo delavci v združenem delu in da se hkrati z drugimi programi v delovnih organizacijah razpravlja tudi o programu otroškega varstva.

Kaj naj torej pričakujemo v letu 1974? Več mest za otroke v organiziranem dnevnem varstvu za približno 140 otrok, subvencioniranje oskrbnih stroškov za te otroke glede na zmogljivost staršev, večje otroške dodatke in druge pomoči družinam ob ustreznih cenzusih, polno izkoriščenost objektov za dnevno varstvo otrok z uvajanjem interesnih dejavnosti in uvajanje oblik organiziranega varstva otrok na podeželju v drugih družinah, ali najemnih prostorih.«

To seveda ni vse, konkretne naloge bodo delavci opredelili, ko bodo razpravljali o predlogu samoupravnega sporazuma, ki bo že usklajen v družbenem dogovoru. To bo pa kmalu.

Marija Ivkovič

Predsednik Kulturne skupnosti dr. Miro Stiplovšek odpira v Domžalah razstavo Karlovških del. Med ostalimi gosti na sliki vidimo tudi priznanega slovenskega slikarja Jakca Božidarja

LJUBLJANSKA BANKA
— PODRUŽNICA DOMŽALE,
VAM JAMČI ZA VLOŽENE VLOGE!

Spominska razstava Jožeta Karlovška

V času od 26. do 30. novembra je bila v predhodnjem dvorane komunalnega centra v Domžalah pod pokroviteljstvom Kulturne skupnosti Domžale spominska razstava ob 10. obletnici smrti Jožeta Karlovška.

Razstavo sta oblikovala asistent umetnostne zgodovine na filozofski fakulteti v Ljubljani dr. Mirko Juteršek in akademski kipar Slavko Krajnc. Razstavljena dela so bila zbrana pri raznih lastnikih — ljubiteljih Karlovškove umetnosti.

Pri otvoritvi sta sodelovala godalni sekstet Zavoda za glasbeno izobraževanje Domžale in Oktet bratov Pirnat iz Jarš.

Razstavo je odprl predsednik skupščine Kulturne skupnosti Domžale dr. Mirko Stiplovšek z naslednjim nagovorom:

»Z današnjo spominsko razstavo se želi domžalska Kulturna skupnost oddolžiti spominu izvirnega likovnega ustvarjalca in raziskovalca slovenskega narodopisja Jožeta Karlovška, ki je pred desetimi leti, 22. oktobra 1963, v Domžalah sklenil svojo življenjsko pot. Jože Karlovšek je bil rojen leta 1900 v Šmarjeti pri Novem mestu, toda najbolj ustvarjalno obdobje v njegovem življenju je vezano na Domžale, tu so po domovih številna njegova dela, v našem mestu spominja nanj Karlovška ulica, rojstni kraj pa mu je dal 1960. leta svoje najvišje priznanje s Trdinovo nagrado za življenjsko delo in njegov prispevek znanosti. Poklic višjega gradbenega tehnika in predavatelja na Gradbeni srednji šoli v Ljubljani je terjal večino njegovega delovnega časa. Zato še s toliko večjim občudovanjem pregledujemo bogate in raznolike rezultate Karlovškovega narodopisnega in likovnega dela, ki jih seveda ni mogoče ustrezno predstaviti na eni sami razstavi. Tako je današnja razstava 35 del le skromna predstavitev njegovega obsežnega likovnega opusa.

Karlovšek je posvetil vse svoje življenjske sile iskanju in prikazovanju »narodnega« v slovenski kulturi, predvsem v umetni obrti in tudi v drugih vejah naše materialne kulture. Štirideset let je nesebično in zaneseno zbiral narodopisno gradivo in danes je njegova zbirka rokopisov, risb, skic in fotografij

ena najpomembnejših v Slovenskem etnografskem muzeju. Na pobudo slikarja Maksima Gasparija je pri tem še prav posebno pozornost posvetil proučevanju ornamenta. Rezultate svojega raziskovanja slovenskega ornamenta, arhitekture, umetne obrti in drugih zvrsti je posredoval v šestih samostojnih publikacijah ter številnih razpravah in člankih v časopisju, ki so vse tudi bogato ilustrirane. Iz bibliografije v katalogu pa tudi vidimo, da so njegova dela vzbudila veliko pozornost in odmevnost. Bogato Karlovškovo gradivo je danes dragocena osnova etnološki znanosti pri poglobljanju spoznanj o slovenski ljudski kulturi.

Današnja razstava nam ilustrira Karlovškova likovna prizadevanja, ki jih je kar najtesneje povezoval s svojimi dognanji na področju narodopisja. Poudariti moramo, da ima njegovo slikarstvo izrazite znake samorastništva in samobitnosti, vsebinsko je najtesneje povezano z ornamentom, cvetjem in pravilnim svetom, v marsičem pa je izvirno tudi v tehniki in za razvijanje nove tehnike slikanja na lesu je bil nagrajen. Karlovškovo slikarstvo je v vsebinskem in oblikovnem pogledu tako izvirno, da se je z njim uveljavil na posebno mesto v slovenski likovni umetnosti.«

Dr. Mirko Juteršek je nato številnim obiskovalcem, med katerimi so bili številni javni in kulturni delavci, med njimi tudi akademik Božidar Jakac, spregovoril o bogatem in tehtnem prispevku Jožeta Karlovška v zakladnico slovenske kulture, zlasti narodopisja in umetnostne zgodovine.

V katalogu, ki je izšel ob tej priložnosti, je dr. Mirko Juteršek pisal o Karlovškovi likovni tvornosti, Janez Bogataj pa o njegovi vlogi v slovenski etnologiji. V katalogu je dr. Juteršek tudi zbral bibliografijo Jožeta Karlovška, kakor tudi podatke o pomembnejših člankih, ki so bili napisani o Karlovškovem delu.

Razstavo si je ogledalo izredno veliko ljubiteljev Karlovškove umetnosti, veliko tudi šolske mladine. S številnim obiskom so Domžalčani dokazali, da visoko cenijo Karlovškov velik prispevek v zakladnico slovenske umetnostne kulture.

Tone Ravnikar

Razstava likovne skupine pri Občinskem svetu ZKPO Domžale

V četrtek, dne 15. novembra je bila v predverju dvorane komunalnega centra v Domžalah odprta razstava likovne skupine, ki deluje pri Občinskem svetu ZKPO Domžale. Otvoritev sta s kulturnim programom popestrila godalni trio Zavoda za glasbeno izobraževanje Domžale in Oktet bratov Pirnat iz Jarš. Razstavo je otvoril predsednik Kulturne skupnosti Domžale dr. Mirko Stiplovšek, ki je med drugim v svojem govoru dejal: »Kulturna skupnost in Občinski svet ZKPO sta v svojih analizah razvoja kulturnih dejavnosti v domžalski občini ugotavljala, da ob uspešnem razmahu amaterske in gledališke dejavnosti zaostaja aktivnost na likovnem področju. V srednjeročnem načrtu razvoja kulturne dejavnosti na območju domžalske občine smo posebej poudarili dva cilja: skladnost razvoja posameznih kulturnih panog in nenehno krepitev domače kulturne dejavnosti ob gostovanjih priznanih slovenskih umetniških ansamblov in posameznikov. Ta naj bi bila spodbuda društvom domžalske ZKPO za kakovostni napredek, zgolj »uvoz« kulture, čeprav vrhunske, pa bi pomenil postopno krnitev kulturnega zaledja v domžalski občini. Ta načela in ti cilji so tudi vodili Kulturno skupnost in občinski svet ZKPO, da sta dala pobudo za ustanovitev samostojne likovne skupine v Domžalah, ki je bila uresničena februarja letos. Nad 20 likovnih samorastnikov, od delavcev do inženirjev, je začelo obiskovati likovni tečaj pod vodstvom mentorja akademskega slikarja Danijela Fuggerja in so bogatiti znanje. Veselje in zavzetost, s katero delajo v likovni skupini, samo priča, da je bila zamisel o njeni ustanovitvi v okviru občinskega sveta ZKPO zelo pričakovana in zaželena oblika estetskega in kulturnega bogatenja. Ob tem naj omenimo, da uspešno deluje še posebna likovna skupina mladih ustvarjalcev v okviru Občinske konference ZMS. Vse to je porok, da se bo v prihodnje likovna dejavnost v domžalski občini uspešneje razvijala.«

Razstavljalce je v imenu predsedstva Združenja likovnih skupin

pri Zvezi kulturno prosvetnih organizacij Slovenije pozdravil podpredsednik tov. Milan Merhar in likovnikom zaželel še nadaljnjih uspehov. Med drugim je tudi omenil, da je po obisku ob otvoritvi 36 razstav amaterskih likovnih skupin Slovenije, kolikor jih je letos bilo, obisk v Domžalah na drugem mestu.

Za tem je mentor likovne skupine akademski slikar Danijel Fugger povedel goste po razstavi in predstavil dela 17 avtorjev, ki so se na razstavi predstavili z nad 100 deli.

Razstavo si je ogledala tudi strokovna komisija predsedstva Združenja likovnih skupin pri ZKPO Slovenije, ki je o delih posameznih razstavljalcev podala približno tole mnenje:

MIRAN BUKOVEC, gradbeni tehnik, sedaj zaposlen v Tovarni Helios v Domžalah — največji uspeh ima s plastičnimi risbami;

VIDKA CERAR, dijakinja gimnazije v Kamniku — zasleduje čistočo v miniaturi risbi, kar je bilo predvsem opazno v perorisbi »Ribe«;

TONJE JARC, dijak šole za oblikovanje v Ljubljani — zanimajo ga predvsem kopije starih mojstrov;

JANKO GABRIČ, samostojni obrtnik — umetno kovaštvo — važna je njegova prisotnost in svojstveni slog;

FRANCI KERČ, galanterijski tehnik v TOKO Domžale — razstavil je uspele študijske glave in lobanje;

MARINKA KOVAČ, študent prava — izredno sveže slike v temperi in akvarelu;

FRANCE OREHEK, tehnični risar v Ljubljani — zelo zasleduje tehniko risanja in ima lep uspeh v portretu;

ADOLF PEN, dipl. ing. kemije, zaposlen na Biotehnični fakulteti Ljubljana, Raziskovalni postaji Groblje — bil udeleženec slikarske kolonije v Zavrhu v Slovenskih goricah. Interesira ga predvsem narava, domače vzdušje in portret ter ima osvojen barvni kolorit;

BOGDAN POTNIK, ing., zaposlen v Tovarni TITAN Kamnik — specializira se na portret in akvarel, kjer je zelo uspel;

DOLFE PREŠEREN, upokojeni pedagog — lirčno upodablja tihožitja svojega ožjega okolja v olju;

BRANE RIHTAR, kovinostругar v podjetju MLINOSTROJ Domžale — edini udeleženec, ki se ukvarja s plastiko. Razstavil kvaliteten kipec v lesu »Marljivi učenec«;

RAVNİKAR TONE, tajnik Zavoda za glasbeno izobraževanje Domžale — ohranja motive stare arhitekture v kvalitetnih miniaturnih slikah;

JOŽE ROJC, uslužbenec podjetja ALKO Domžale — je naivno pristen, kar kaže predvsem slika lhanas;

MILE ROSTAN iz Kamnika, zaposlen kot aranžer pri Jugotehniki v Ljubljani — drzno nanaša barve s slikarsko lopatico in je predvsem živ v koloritu;

MOJCA SKUŠEK, dijakinja Vzgojiteljske šole v Ljubljani — v razstavljenem akvarelu je prikazala svoj talent;

MOJCA VILAR, dijakinja Vzgojiteljske šole v Ljubljani — zelo uspelo slika v temperi, predvsem slika tihožitja s cvetjem;

JOŽI VULKAN, galanterijski tehnik v TOKO Domžale — čisti in doživeti akvareli.

Danijel Fugger pojasnjuje obiskovalcem posamezne slike ob priliki razstave v Domžalah.

MLADI NOVINARJI POROČAJO

PO DOLGIH LETIH ZOPET BRUCOVANJE

Približno 20 let bo že od tega, ko je bilo v Domžalah zadnje brucovanje, ki ga je organiziral tedanji Akademski klub. Skorajda že oveneli tradiciji smo študentje dodali svežega cvetja. Brucovanje bo zopet vsakoletni praznik študentov naše občine; na tehtnico znanja in neznanja bodo stopali novopečeni bruci, ki bodo morali z znanjem dokazati svoj vstop v študentske vrste.

Letošnje brucovanje smo organizirali skupaj s kamniškimi študenti. Takšen korak omogoča, da bodo brucovanja prireditve, ki se je bo udeležil čim širši krog študentov in študentk. Izhajali pa smo tudi iz predpostavke, da naj bru-

covanje ne bo le stvar brucov in ostalih študentov. Čemu naj bi se nam ne pridružili še tisti, ki so nedavno, ali pa že pred leti, končali s študijem? Naša želja je bila, in verjetno bo tudi ostala, da že v času študija gradimo mostove s tistimi, ki so prehodili podobno pot kot mi; navsezadnje pa se bomo z njimi kmalu srečali na delovnih mestih. Prireditve je bila odprta tudi za tiste, ki jih zanima življenje študentov kot npr. za tiste srednješolce, ki bodo po končani šoli nadaljevali s študijem na univerzi. Skratka, brucovanje naj ima v družbi, katere del so tudi študentje, združevalno vlogo.

Bralcem, ki tega še ne vedo, naj povemo, da se na vsakem brucovanju sprejema bruce v vrste izkušenih, preizkušenih, še jasneje

— vseh superlativov polnih študentov. Obudimo nekaj trenutkov s prireditve:

»Program se pričinja. Stražmojster najavi prihod svetega tribunala. Sveti tribunal je najvišji organ, ki ima pravico, da sprejema bruce v študentske vrste. Sestavljajo ga brucmojster, oproda in nihče drug kot Njihovo veličanstvo — zeleni car. Medtem ko se pelje veličanstvo v vsem sijaju proti odru na vozilu — ki je mimogrede povedano voziček za prevažanje pivskega in podobnega materiala po dvorani — stopa pred tribunalom stražmojster, katerega nezanesljivi koraki dajejo izvedencu vedeti, da ga ima fant že precej pod kapo.

Tribunal se na odru udobno namesti ter prične z nagovorom. Sledi prihod brucov, milo rečeno, šopa zelenjave, ki ga ovija vrv. Prijem

Komisija je bila mnenja, da je likovna skupina pričela s pravilno potjo in študijskim prijemom, kar je razvidno predvsem iz risb lobanje, portreta, perspektive predmetov in krokirov modelov. Sekciji se obetajo lepi uspehi, kajti raven članov je zelo homogena in kvalitetna.

Čeprav je bila razstava odprta le šest dni, si jo je ogledalo preko 2000 obiskovalcev — ljubiteljev likovne umetnosti, ki so se o razstavi v knjigi vpisov zelo pohvalno izrazili. Naj navedem le eno teh ocen:

»Nedvomno, da so Domžale s to skupino, ki trenutno razstavlja, pridobile na kulturnem področju. Uvrstile so se med slovenska mesta in mesteca, v katerih že dolgo obstajajo likovni saloni in galerije. Prepričan sem, da bo ta skupina, ki je zrastle v organizirano enoto tako rekoč čez noč, še dolgo živela in nas s svojimi izdelki še velikokrat presenetila kot tokrat s svojo prvo razstavo.

Vesel sem, da likovnih ustvarjalcev ne loči ne stan, ne spol in starost... Obenem srčno želim, da bi skupina še dolgo organizirano delovala in Domžale ter široko okolico lepšala s svojimi deli.«

Razveseljivo pa je tudi dejstvo, da si je razstavo ogledalo veliko število učencev osnovnih šol skupaj s svojimi učitelji. Likovni skupini želimo pri nadaljnjem delu še veliko uspehov.

Tone Ravnikar

zume se, pri roki. Znano pa je, da naš zeleni car tudi v privatnem študentskem življenju ne opušta dobrih navad, zato je štempljanje izredno pogosto.

Krog brucov se bori za svoj obstoj. Kakorkoli vzeto, vprašanja svetega tribunala so vendarle pretežka za krog zelencev, ki se repenči pred odrom. Sveti tribunal pa je konec koncev silno prizanesljiv, tako da po krajšem posvetu, a obilnem požirku, sprejme bruce v vrsto študentov.

Bruci se oddahnejo, pijani tribunali odide s prizorišča, prisotni pa živahno razpravljajo o programu. Zabava se prične.

Zdaj ko je brucovanje že mimo, smemo reči, da je zares uspelo. V organizaciji je bilo vključenih veliko študentov, ki bodo tudi kasneje aktivni v klubu študentov naše občine. Pridobili smo si novih izkušenj, poleg tega pa še nekaj finančnih sredstev, za še bolj razvejano dejavnost kluba. Glede na to, da imamo sedaj tudi svoj stalen prostor (v hali komunalnega centra), bo možnosti vsekakor veliko. Posebno pomembno pa je dejstvo, da je letošnje uspelo brucovanje dobra podlaga za brucovanje prihodnje leto. Na to prireditve mislimo že sedaj.

Ob zaključku bi se radi še enkrat zahvalili vsem organizacijam združenega dela, družbenopolitičnim organizacijam, samoupravnim interesnim skupnostim, Delavski univerzi Domžale in vsem tistim posameznikom, ki so nam na kakršenkoli način pomagali pri naši prireditvi.

Na svidenje na brucovanju prihodnje leto!

V imenu Izvršnega odbora Kluba študentov občine Domžale
Jože Skok

S sprejema pionirjev v Mariji Bistrici ob priliki obiska

Obisk pri zamejskih Slovencih v Italiji

Center za obveščanje in propagando pri RK ZMS je organiziral za informatorje pri občinskih konferencah ZMS izlet k zamejskim Slovencem na tržaško in goriško območje. Obisk je bil delovne narave.

Sobota je. Nekaj čez pol deseto zjutraj je, ko krenemo iz meglene Ljubljane. V avtobusu nas je malo manj kot trideset, čeprav smo pričakovali, da nas bo več. Verjetno je še prezgodaj, da bi lahko prispeli vsi informatorji iz oddaljenejših predelov Slovenije.

Iz domžalske občine sva prisotna kar dva. Razume se, da nama samozavest vidno narašča. Sedeči okoli naju so bili primorani poslušati informacije o znamenitostih naše občine, kot npr. o trojanskih krofih, pa seveda o glasilu Atrans, katerega glavni urednik, pa še tehnični in idejni vodja, glavni novinar in ne vem kaj še, Lado, je bil tudi prisoten.

Na meji nas že čakajo predstavniki slovenskega krožka iz Trsta. Simpatična Marta, sicer študentka psihologije, nam razdeli program našega obiska. Vidimo, da nas čaka še veliko dela. Odslej naprej se eden od gostiteljev postavi v vlogo govornika, ki nam razlaga, kako so bili in so kraji, mimo katerih se peljemo, povezani s slovensko narodnostno manjšino.

Dan je izredno lep, zrak čist, hladen vetrič pa še povečuje vidljivost. Pravi užitek je občudovati bežečo pokrajino. Medtem, ko so se v našem koncu drevesa že poslovila od ogrinjanja čudovitih jesenskih barv, pa je kraje, ki jih vidimo, obiskala jesen šele sedaj. V sredozemski favni prevladuje rjavkasto-rdečkasta barva, ki daje pokrajini poseben čar.

Vrnimo se k zamejskim Slovencem. Moj namen ni, da bi napisal vse, kar smo doživeli med našimi brati onkraj meje. To bi vzelo preveč časa. Nanizal bi rad le nekaj osnovnih misli, izrečenih v pogovorih z našimi gostitelji. Morda bodo marsikateremu zapisane besede približale problematiko naše manjšine na italijanski strani.

Slovenci onkraj meje so različno organizirani. Večina — predvsem mladi — se udeležuje v krožkih. Ti krožki zajemajo različne dejavnosti: od športnih tekmovanj do družabnih večerov. Poleg tega pa Prosvetna zveza, Zveza zamejskih športnih društev, Slovenska kulturno-gospodarska zveza itd. Izredno ze in društva. Tako obstaja npr. so Slovenci organizirani tudi v zve-

aktivna so športna društva in taborniki. Za športna in prosvetna društva je nasploh značilna kontinuirana aktivnost.

V pogovoru smo zvedeli, da se Slovenci organizirajo v osnovi še vedno na način, kot so se med drugo svetovno vojno v OF. Aktivnost zavisi od pobude posameznikov. Zbere se npr. nekaj posameznikov, ki ustanovijo posebno sekcijo, okrog njih se zberejo še drugi in tako pride kmalu do ustanovitve krožka. Praksa je taka, da nimajo stalnih institucionaliziranih oblik delovanja, temveč obstajajo več ali manj stalne oblike organiziranja, ki zavise predvsem od pobud oziroma aktivnosti posameznikov. Kako to še jasneje izraziti? V bistvo so v zamejstvu najbolj aktivni tisti Slovenci, ki imajo najbolj globoko razvito zavest pripadnosti slovenskemu narodu. Neredko se dogaja, da so le nekateri posamezniki tisti, ki držijo krožek »pokonci«. Zanimivo je to, da se posamezne generacije razlikujejo po pridnosti in tako je tudi z dejavnostjo krožkov. Naši gostitelji so nam zatrjevali, da jim idealizma ne manjka.

V Italiji vlada večstrankarski sistem. Zamejski Slovenci so člani ali pa simpatizerji več strank. Največ pa jih je v socialistični, komunistični in krščansko-demokratski stranki. Opažamo torej, da so v svoji idejni pripadnosti dokaj raznoliki, kar se nekje pozna tudi v njihovem nastopanju kot manjšini. Slišali pa smo, da nastopajo Slovenci, ko gre za vprašanja narodnostne manjšine, kljub idejni različnosti v glavnem na sorodni osnovi. Kljub temu pa smo vseeno opazili v izvajanjih posameznikov previdnost, ko se gre za strankarsko pripadnost. Glavni urednik Primorskega dnevnika nam na vprašanje, kakšna je idejna usmerjenost dnevnika, ni dal končnega odgovora. Kasneje sem v pogovoru z nekim drugim zvedel, da zavzema glavni urednik dnevnika v idejnem pogledu kompromisarski položaj, kar naj omogoča Primorskemu dnevniku, da nastopa kot glasilo vseh zamejskih Slovencev. Časopis, ki nastopa kot povezovalce Slovencev onkraj meje, posluje sicer z izgubo.

Z Lodom sva ugotavljala, kako nam je pravzaprav problem Slovencev v Trstu tuj. Koliko je tistih, ki redno zahajajo v Trst in ne zamudijo niti trenutka, da ne bi zadoštili svoji nakupovalni mrzlici. Ali pa se večina le-teh zaveda, da živi v tem predelu Italije okoli 120 ti-

soč Slovencev, ki predstavljajo med 51. milijoni Italijanov majhno število in so stalno podvrženi pritiskom v borbi za politične in socialne pravice? Naj trditev opravičimo z nekaj dejstvi!

Na zunaj se politični in socialni pritiski kažejo na različne načine. V državne službe je izredno težko priti, če si Slovenec. Večina Slovencev je v socialistični in komunistični stranki, službe pa so odprte predvsem krščansko-demokratski stranki, ki je že dolgo na oblasti.

Tudi v karabinjerskih postajah, ki na teritorialni razporeditvi simbolizirajo oblast, Slovenec praktično nima odgovornejšega položaja.

Na območju, ki ga naseljuje precej Slovencev ima svoje položaje NATO pakt. Na tem teritoriju je celo območje, kjer veljajo posebni predpisi. Potrebno je npr. vložiti posebno prošnjo, če hočeš postaviti na streho televizijsko anteno, če hočeš dograditi prizidek ali samo nameravati kaj graditi, oblasti moraš vedno prijaviti kakšne vrste posevka boš posejal po polju itd. Med vajami NATO pakta se tanki svobodno sprehajajo po poljih ter pri tem delajo seveda precejšnjo škodo. Slovenski kmetje so tu tako rekoč brez moči.

Obstajajo tudi drugi načini političnega pritiska. Oblasti prisiljujejo kmete, da morajo prodati svojo zemljo, kadar začnejo gradnjo novih objektov. V bližini Doline so pred leti zgradili na območju, kjer je večina slovenskih kmetov, tovarno ogromnih dimenzij, kmetje pa so morali prodati zemljo, od katere se najtežje ločijo. Večji del delovne sile posebno visokokvalificirane, so uvozili iz drugih predelov Italije. Opisani primer je le ena od oblik, kako paralizirati vpliv slovenske manjšine. Slovenci imajo tudi svoje šole. Težko pa se je po končani slovenski šoli zaposliti v italijanski instituciji. Lažje je npr. če dokončaš srednjo ekonomsko šolo. Pritiski na slovensko manjšino se čutijo povsod. Posebno se čuti pritisk v birokratskem postopanju državnih organov.

Slovenci se tega pritiska dobro zavedajo. Za svoje pravice kot narodnostna manjšina se borijo na več načinov, največkrat kar posredno. Ena od najbolj razvitih dejavnosti so športna društva. V teh društvih si zelo prizadevajo, da bi vzgojili čimboljše športnike, ki bi se enakopravno kosali z ostalimi italijanskimi klubi. Potreba je vedeti, da so v slovenskih klubih samo

amaterji. Če klub v tekmovanju uspe, pomeni to za manjšino izredno veliko. Prvič pomeni to za afirmacijo manjšine, ki je zaradi stalnih pritiskov na manjšino potrebna, z druge strani pa uspeh zagotavlja boljše finančne pogoje s strani oblasti. So pa še drugi problemi. Posamezne klube podpirajo stranke, potem podjetja itd., tako, da ima večina italijanskih klubov boljše pogoje, kot slovenski klubi. Italijanski klubi imajo tudi profesionalne trenerje, medtem, ko je slovenskemu trenerju izredno oteženo pri napredovanju. Tako so ti prisiljeni, da nizajo uspeh za uspehom, da lahko sploh napredujejo.

Tragičen je tudi pojav, da nekateri najboljši slovenski športniki zapuščajo svoje klube in gredo v klube, v katerih so boljši finančni pogoji. Pri tem jim zavest, da so predstavniki slovenske manjšine, ne odtehta odločitve.

Posebno izrazita, po vsem tem kar smo že slišali, je bila misel predsednika zamejskih športnih društev. Dejal je, da vsi tisti, ki so aktivni čutijo neko zagrenjenost pri svojem delu, da se zaradi slabših pogojev čutijo manj sproščene in vitalne. Prav zato si želijo večjega sodelovanja s strani matične domovine.

Prišli smo torej do srednje misli, ki naj bi bila vodilo za naše poglede naprej. Naši sogovorniki so nam očitali, da obstaja premajhno sodelovanje med manjšino in matično deželo. Pravijo, da sami čutijo, da je meja tista, ki nas razdva in vendar ne bi smelo biti tako. Zamejskim Slovencem izredno veliko pomeni vloga Slovencev v jugoslovanski skupnosti. Vidijo, da Slovenci dosegajo uspehe na mnogih področjih, da se v več pogledih uveljavljajo v svetovnih merilih. To jim pomeni veliko vzpodbudo pri njihovem organiziranju in ucvrščevanju njihove zavesti, da pripadajo slovenskemu narodu. Zato si tudi želijo več konkretnjšega kulturnega in gospodarskega sodelovanja. Očitajo tudi mladinski organizaciji, da je pokazala premalo iniciative pri reševanju manjšinskega vprašanja. Skratka, slišali smo celo paleto misli, ki se neposredno tičejo verjetno nas vseh in prava škoda je, da smo morali zaradi pomanjkanja časa zapustiti goriški krožek in končati naš obisk.

Na obisku smo torej slišali veliko novega. Večina od nas je mo-

(Nadaljevanje na 16. strani)

(Nadaljevanje s 15. strani)

rala priznati, da smo o problemih Slovencev v Italiji premalo razmišljali, ali sploh kaj storili. Sklenili smo, da bomo odslej izboljšali sodelovanje s Trstom in Gorico.

Na vsej naši poti so nas gostitelji lepo sprejemali. Kamorkoli smo prišli je vladal živ interes za pogovor, a nam je vedno zmanjkovalo časa. O prizadevnosti naših gostiteljev smo se sami prepričali, zato bomo začeta prijateljstva poglobljali. Z Ladam sva se domenila s predstavniki krožka iz Trsta za izlet v Trst, ki ga bodo organizirali člani MA Trojanje in MA Domžale. Več o tem pa kasneje.

Jože Skok

PRIJETNI DAN S HRVATSKIMI PIONIRJI

Pionirji iz domačjske občine smo bili povabljeni na otvoritev velikega spomenika »Matije Gubca« v Dolnji Stubici. Kot iz vseh drugih šol smo se tega srečanja udeležili tudi učenci osnovne šole Janka Kersnika. 18. oktobra smo se zbrali v Domžalah in pričeli pot proti Kumrovcu in Stubici v udobnem Viatorjevem avtobusu. Najprej smo se ustavili v Kumrovcu, kjer smo poleg Titove rojstne hiše videli še mnogo drugih zanimivosti in se seznanili z nekaterimi tamkajšnjimi običaji. Zanimivo pot smo nadaljevali proti Mariji Bistrici, kjer naj bi se seznanili z učenci osnovne šole in pri njih prenočili. Mrak je že obilil to manjše mesto, ko smo prispeli tja. Presenečeni smo bili nad pristranskim sprejemom, ki so nam ga pripravili in po večerji smo se pogovarjali o vsem mogočem, kar zanima predvsem nas mlade.

Naslednje jutro smo si ogledali mnoge zanimivosti tega kraja in novi prijatelji so se od nas morali posloviti. Za slovo so nam zaigrali nekaj pesmi na tamburice. Od tam smo se odpeljali na proslavo ob spomeniku Matije Gubca, kjer je bilo srečanje osem tisoč pionirjev iz Slovenije in Hrvatske.

Po tej proslavi smo se poslovili od teh lepih krajev in se odpeljali proti domu. Ostali so nam le lepi spomini. Mislim, da novih prijateljev ne bomo tako kmalu pozabili in da tudi oni ne bodo razočarani nad našim sprejemom v Domžalah maja 1974.

Irena Cerar
Osnovna šola
»Janko Kersnik«

ŠTUDENT NAJ BO!

Naša zgodba se prične 19. januarja letos, ko smo organizirali ustanovno skupščino. Sprejeli smo satut in program dela.

Študentski klubi v naši občini imajo določeno zgodovino. Najprej je v sredini petdesetih let obstajal Akademski klub. Pred približno devetimi leti pa je deloval še en klub. Od takrat pa vse do danes je bilo »zatišje«.

Pomanjkanje razumevanja je bilo krivo, da nismo kluba ustanovili že pred leti. Letos pa je bilo razumevanja dovolj in tako je iniciativni odbor v drugi polovici januarja sklical ustanovno skupščino. Po skupščini je bil spoznavni večer, saj smo tako lahko računali na večji obisk skupščine, čeprav so bili tudi

kolegi in kolegice, ki so prišli le na spoznavni večer.

Čez nekaj časa smo spet organizirali skupščino, saj smo morali v statut vnesti nekaj popravkov. Organizacija obeh večerov je bila zelo zapletena, saj smo morali člani izvršnega odbora vseskozi na novo lepiti plakate, ki so nam jih potrgali. Za spoznavni večer seveda nismo najeli ansambla, stereografofon je bil še boljši.

Nekaj za nami so svoj klub ustanovili tudi Kamničani, za sodelovanje pa smo se domenili že na njihovi skupščini.

Študentske ekipe so se v pomladi udeleževale raznih občinskih športnih tekmovanj, čeprav je bilo nekaj negodovanj, češ da bodo študentje pobrali vsa prva mesta, kar naj bi bilo nespodbudno za druge ekipe. Kaj takega pa se sploh ni zgodilo, saj smo bili na primer v košarki šele tretji.

Nato so prišle akademske počitnice, v tem času pa tako nikjer ni pretrane dejavnosti.

Počivali smo seveda zato, da bi v jeseni še bolj »prijeli«, kot pred počitnicami. Najprej smo prišli za lopate. Skupaj z drugimi mladinci smo uredili okolico otroškega vrtca, seveda pa so nam zelo tekle tudi klobase, ki smo jih dobili ob koncu vsakega delovnega dne.

»Spoprijeli« pa smo se tudi z občinsko upravo, uspeli smo klub registrirati.

Skupaj s Kamničani smo se domenili za brucovanje v domačjski hali. Zato bo potrebno ogromno dela in materialne in moralne podpore.

Seveda pa ne gledamo vse skozi rožnata očala. Zato smo bili ogorčeni, ko smo zvedeli, da obljubljenе sobe v hali ne bo. Kasneje so se stvari obrnile na bolje in upamo, da se bomo kmalu »vselili«.

Študentje smo že dokazali, da nam ni le za knjige in izpite, ampak da tudi lahko družbi kaj prispevamo, seveda pa nam mora družba tudi pomagati, saj bomo drugače k našemu delu težko pritegnili še več študentk in študentov.

DRAGO FLIS

OBISK PREDSTAVNIKA REPUBLIŠKE KONFERENCE ZMS

Konec meseca oktobra je bil na rednem letnem obisku pri Občinski konferenci ZMS Domžale predstavnik Republiške konference ZMS. Program enodnevnega obiska je bil zelo pester.

Na sestanku mladinskega aktiva Tehniške srednje usnjarsko-galantijske šole smo se pogovarjali o njihovih planiranih in že realiziranih akcijah. Program njihovega dela je raznolik in obsežen. Prepričani so, da ga bodo zlahka izvedli.

Obisk v TOZD Slovenijales nam je prikazal veliko nalog, ki jih bomo morali realizirati na delovnem področju mladinskih aktivov v delovnih organizacijah.

Razgovor z občinskim političnim aktivom je privedel do konkretnih zaključkov in akcij. Govorili smo tudi o solidni povezavi vseh občinskih organov z mladinsko občinsko konferenco.

Na zasedanju mladinskega občinskega političnega aktiva, ki ga sestavljajo člani predsedstva OK ZMS in predsedniki vseh 40 aktivov v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in v izobraževanju,

smo govorili o povezanosti aktivov z OK ZMS ter delu aktivov samih.

Večerni obisk pri mladinskem aktivu na Trojanah je bil pozitiven. Pestro in uspešno delo trojanskih mladincev je vodilo tudi k obsežnejši razpravi. Pohvalni izrazi o delu omenjenega aktiva iz republike niso bili prvi.

Analiza obiska s strani RK ZMS je v skrajšani obliki naslednja:

— program občinske konference je dober in široko zasnovan. Tudi vsaka komisija ima izdelan program. Programi so usklajeni z republiškimi;

— čaka nas še precej dela pri ustanavljanju aktivov, kar je zajeto tudi v programu občinske konference;

— mladina se je vključevala v ustavne razprave v okoljih, kjer živi in dela;

— do X. kongresa ZKJ in VII. kongresa ZKS si bodo komunisti v OK ZMS prizadevali, da v okviru dejavnosti organizirajo javno razpravo;

— z družbenopolitičnimi organizacijami so dobri odnosi in mladina želi, da bi jim DPO pomagale pri ureditvi klubskih prostorov v Domžalah, kjer je sedaj dejavnost precej zavrta;

— povežave v regiji ni;

— sekretar je profesionalc, volonterja pa sta predsednik, podpredsednik, vsi aktivni imajo dobre kadre;

— dane so možnosti, da pride do ustanovitve konference mladih delavcev.

Ocena: Občinska konferenca ZMS Domžale spada med boljše organizirane.

Lado Goričan

Naloge pristojnih služb pri gospodarjenju z vodami

V prejšnji številki Občinskega poročevalca smo zelo na kratko opisali vrste in načine onesnaževanja in zastrupljanja voda. V tem sestavku pa si oglejmo naloge in ukrepe pristojnih organov v zvezi preprečevanja poslabšanja vodnega režima. Pretežni del nalog odpade na vodnogospodarsko in sanitarno inšpekcijo s tem, da je za ukrepe na področju odplak pristojen vodnogospodarski, za pitne vode pa sanitarni inšpektor. Pogosto pa se delo močno prepleta. Večkrat je direktno angažirana tudi komunalna inšpekcija, posredno pa tudi gradbena in urbanistična inšpekcija. Ker govorimo o onesnaževanju in zastrupljanju voda, za preprečevanje katerega je pristojna vodnogospodarska inšpekcija, bomo obravnavali predvsem njeno dosedanje delo in predloge za bodoče.

Vodno gospodarstvo kot celota je izredno pomembna gospodarska panoga, saj brez vode ni življenja. Do pred nekaj let pa ta panoga v našem družbenem razvoju ni bila upoštevana v dovoljni meri. Razlogov za to je več, glavni pa je v tem, ker se pri hitro razvijajoči industrializaciji nismo zavedali in morda tudi ne dovolj poznali posledic onesnaževanja okolja. Zato tudi službe nadzora niso bile organizirane. Saj je republiški inšpektoriat bil organiziran pred približno tremi leti, občinska vodnogospodarska inšpekcija pa v začetku preteklega leta. Res je tudi, da se onesnaževanje in zastrupljanje voda močneje pojavlja zadnjih nekaj let, k čemur prispevata spremenjena tehnologija v industriji, hitro naraščanje števila galvan, izdelava in uporaba plastične embalaže, kar vse vpliva v okviru spremenjenih življenjskih pogojev na večje onesnaženje in zastrupljanje odplak.

Pri svojih ukrepih se vodnogospodarska inšpekcija opira na zakon o vodah in na njegovi podlagi izdane predpise. Ti sicer niso popolni vendar bi bili zadovoljivi, če bi jih spoštovali vsi občani na svojem delovnem področju in v zaseb-

nem življenju. Ugotavljamo pa, da pride večkrat do težkih zastrupitev voda zaradi malomarnosti in neznanja posameznikov, tako na delovnih mestih, kot v zasebnem življenju. Proti takim brezvestnejšim službam sicer ukrepa in pristojni organi izrekajo kazni, vendar že zastrupljena voda zato ni boljša. Pogosto se inšpekcijska služba srečuje s težavami, ko ni mogoče z gotovostjo ugotoviti povzročitelja prekrška ali kaznivega dejanja zastrupitve voda, zlasti, kadar potok ali reka pritečeta izven občinskega območja.

Kljub problemom in težavam, ki nastajajo pri izvajanju nadzora nad vodami, pri organizacijah in zasebnikih zaradi sredstev, ki so potrebna za izboljšanje sedanjega stanja, ugotavljamo: da je tako industrija, kot zasebna obrt pokazala veliko razumevanja in pripravljenosti za urejanje zadevne problematike. Razen nekaj izjem, so pri vseh bili izdelani obratni poslovni, iz katerega mora biti razvidno, če proizvajalci ravna s čistilnimi napravami v skladu z obratnim poslovnikom in vodnogospodarskim soglasjem. Jemljejo se tudi vzorci odplak in se dajejo v analizo, če obstaja sum, da vsebujejo več strupenih snovi, kot je s predpisi dovoljeno. Zavedamo se, da ukrepi inšpekcije niso rešitev za izboljšanje našega vodnega gospodarstva, temveč le sredstvo zoper manjštevne kršitelje, ki bodo morali spoznati, da z zastrupljanjem voda zastrupljajo tudi sebe in življenje nasplošno.

Zato pa bo potrebna pogostejša kontrola, kako delovne organizacije in drugi, ki imajo v svoji proizvodnji odplake, izvršujejo predpise s področja varstva voda.

Kdo lahko največ stori in na kakšen način, da bi ohranili naše vode zdrave, bomo objavili v prihodnji številki Občinskega poročevalca.

France Pliberšek

Zlata poroka Koširjevih

Konec meseca novembra sta slavila 50-letnico zakonskega življenja Peter in Frančiška Košir iz Domžal. Jubilant Peter, sin Mihaela in Alojzije roj. Kruljc, starejši Domžalčan ga bolje poznajo po vulgo imenu »Mihov Peter«, je letos 1. decembra praznoval tudi 80-letnico življenja. Njegov oče, ki je bil kajžar, je hodil tudi v slavninarsko tovarno, ker kajža ni nudila dovolj za preživljanje šestere otrok.

Jubilant se je izučil za zidarja pri zidarskem mojstru Matevžu Hočvarju. Zidarsko delo pa ni nudilo kruha skozi celo leto, zato je v zimskem času delal v slavninarskih tovarnah doma in po svetu. Tu je bil »šponar in prešar«. V zimskih mesecih 1912/13 in 1913/14 je delal v Bukarešti, leta 1914 pa se je zaposlil v slavninarski tovarni v Prostjevu na Češkem.

Pričela se je prva svetovna vojna. Bil je potrjen k vojakom in to tudi postal. Zaposlil je, da so ga poslali v domovino, kjer je bil dodeljen slovenskemu 17. pešpolku. Že spomladi leta 1915 je odšel na rusko, kasneje pa na italijansko fronto. Ranjen ni bil, pač pa je leta 1918 bil dalj časa v bolnici v Pragi, kjer je preboleval hudo zlatenico.

Po vojni je zopet takoj prišel za zidarsko lopatico. Toda že leta 1920 je bil ponovno na orožnih vajah in bil v tem letu tudi borec za severno mejo. Udeležil se je borb pri Pliberku. V zimskem času v sezonah do leta 1926 je zopet delal v slavninarskih tovarnah v Romuniji, na kar se je zaposlil v Cerarjevi-Logarjevi slavninarski tovarni v Stobu. V sezoni 1929/30 je ponovno odšel v Romunijo, na kar se je zaposlil v Ravnikarjevi slavninarski tovarni v Domžalah. Od leta 1933 do 1936 je bil zaposlen v Sisku, kjer je izdeloval slamnike in klobuke vse leto in ne samo v sezonah, ki so v slavninarskih tovarnah trajale od septembra do srede junija. Leta 1936 se je vrnil domov in se je kot zidar zaposlil v Ljubljani pri Stavbni družbi, kasneje pa pri zidarskem mojstru Curku, tudi v Ljubljani, kjer je ostal do pričetka druge svetovne vojne.

Med drugo svetovno vojno je bil zaposlen pri gradbenem podjetju Dahovsky v Kamniku. Po vojni se je ponovno zaposlil pri zidarskem mojstru Curku v Ljubljani, kasneje zopet pri Stavbni družbi, dokler ni leta 1948 prevzel mesto upravnika pri domžalskem gradbenem podjetju Remont, kjer je ostal do leta 1963, ko je bil upokojen. V času ko je obiskoval obrtno šolo v Ljubljani, je bil sošolec domžalskega kiparja Petra Lobode.

Žena Frančiška, ki je že slavila svoj 80-letni življenjski jubilej je bila rojena v Trzinu, v družini mizarja Friderika Narobe in Ane, rojene Gradišek, v družini kjer je bilo enajst otrok. Bila je šivilja slavninikov. Šla je tudi po svetu in to 1919 leta v Budimpešto, leta 1921 pa v Bukarešto, kjer je bila dve sezoni. Po poroki leta 1923 je nekaj časa še šivala v Cerarjevi-Logarjevi slavninarski tovarni v Domžalah, potem pa je gospodinjala doma, saj je morala skrbeti za številno družino.

V zakonu so se jima rodili štiri sinovi: Peter, Marjan, Franci in Stane. Vsi so bili dobri športniki. Franci je kot partizan padel spomladi leta 1944 v bližini Velikih Lašč. Seveda ju je sinova izguba težko prizadela, še težje pa je jublantoma, da niti točno ne vesta kje je njun sin pokopan. Seveda sta imela med vojno težkoče, ker sta imela kar tri sinove v partizanih, imela sta pa tudi številne hišne preiskave. Kljub boleči izgubi sina Francija, sta z veseljem pričakala svobodo.

Jubilant Peter je kljub osmim križem še vedno zdrav, čeprav ima večkrat težave z revmo, še vedno ga vidimo, kako se vozi s kolesom in nabavlja vse potrebno za gospodinjstvo, jublantka Frančiška pa pravi, da se z zdravjem ne sme preveč pohvaliti, vendar je kljub temu še vedno vedra in živahna.

Želimo jima, da bi v krogu sinov, snah ter nečakov in nečakinj doživela še dosti življenjskih jubilejev, predvsem pa zdravja.

Tone Ravnikar

Zlata poroka Frančiške in Petra Koširja, meseca novembra. V ozadju vidimo sinove: Staneta, Marjana in Petra.

Franc Habjan – petdesetletnik

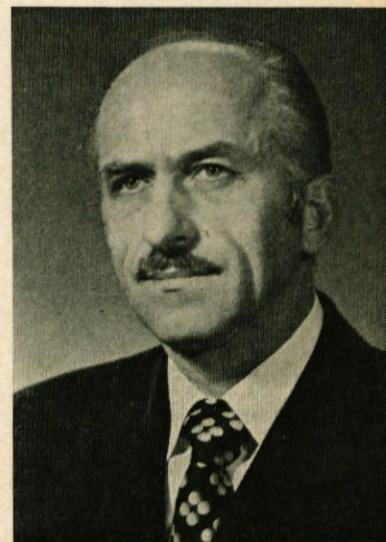
V razgibanem času družbenega in gospodarskega življenja skorajda nevidno bežijo leta. Ob vsem tem komaj sledimo tudi tistim drobnim, pa vendar pomembnim trenutkom, kot so obletnice, ob katerih se ustavimo in hočemo priklicati v spomin vsaj del tistega, kar je nekdo ustvarjal v pretečenih letih svojega življenja.

Tako smo se 25. novembra srečali s **Francem Habjanom**, ki je praznoval svojo petdesetletnico plodnega življenja. Njegova življenjska pot je tesno povezana s povojnim dogajanjem v naši občini in lahko trdimo, da je eden izmed tistih, katerega skoraj vsi občani dobro poznajo.

Rodil se je v kmečki družini in se pred vojno izučil za torbarja v tedanji Okršlarjevi tovarni v Domžalah. Druga svetovna vojna ni prizanesla niti njemu, niti njegovi družini, ki jo je okupator izselil v nemško taborišče. Viharna leta so ga konec leta 1943 pripeljala v partizane med enote VDV in nato meseca marca 1944 v Kosovelovo brigado, v kateri je bil do konca vojne. Po osvoboditvi se je zaposlil v tovarni TOKO, kjer je delal kot torbarski mojster. V letih 1947 do 1950 je opravljal mesto predsednika občinskega ljudskega odbora Domžale kot volonter, od 1950 do 1953 pa kot profesionallec. Po poteku te dobe se je ponovno zaposlil v tovarni TOKO, vendar je istočasno vse do leta 1957 opravljal tudi podpredsedniško mesto. Poleg tega je bil tudi odbornik Okrajnega ljudskega odbora Ljubljana. V mandatni dobi od 1957 do 1963 je bil ponovno izvoljen za predsednika, poleg tega pa je bil tudi republiški poslanec Zbora proizvajalcev republiške skupščine SRS. Sedaj je predsednik Občinskega zbora občinske skupščine.

Od leta 1963 je direktor Oljarn na Viru. Poleg tega je bil vsekozi član občinskih družbenopolitičnih organizacij.

Njegovo dolgoletno delo na občini je tesno povezano s prizadevanjem širšega kroga ljudi, ki so si prizadevali za napredek in hitrejšo gospodarsko rast občine in še posebej samih Domžal. V tem času so se začele široke priprave za izgradnjo vodovoda in kanalizacije, urejanja centra Domžal in ostalih dejavnosti. Po priključitvi občin Moravče in Mengša, pa je dejavnost na gospodarskem področju dobila še večje razsežnosti. **Močno so se povečala vlaganja v komunalne naprave** v Domžalah, Mengšu, Radomljah, Črnem grabnu in v sanacijo manjših vodovodov ter elektrifikacijo posameznih vasi in zaselkov v občini. **Na kmetijskem področju** so bile v tem času narejene velike arondacije na področju mengeškega polja, Črnelega, Drnovega, Trzina in Moravč. **Velikega pomena je bilo njegovo prizadevanje in vseh družbenopolitičnih činiteljev za ustanovitev posameznih gospodarskih skladov pri občini, ki so bili osnova za začetek načrtnejše in bolj usmerjene gospodarske politike.**

V zadnjem obdobju pa je njegovo udejstvovanje posvečeno problemu, ki se pojavljajo v Krajevni skupnosti Domžale. Sprejeti koncepti razvoja slonijo na ureditvi samih Domžal in zadovoljevanju vedno večjega števila občanov na tem območju. Vse več prihaja do povezovanja med posameznimi interesnimi skupnostmi pri reševanju problemov, ki se nenehno pojavljajo. K njihovemu reševanju je uspešno Krajevni skupnosti pritegniti tudi strokovnjake iz delovnih organizacij tako, da sedaj konkretno dela sedem odborov. Trenutno je njihova aktivnost usmerjena k reševanju komunalnih vprašanj, v bodoče pa bo široko obravnavana kulturna in telesno vzgojna dejavnost, otroško in socialno varstvo, civilna zaščita in SLO.

Uresničitev vseh teh vprašanj pa je seveda pogojena v materialni osnovi same Krajevne skupnosti. Veliko pričakujemo, da bo glede na vlogo KS v novem sistemu končno le prišlo do take delitve sredstev, da bo mogoče v večji meri zadovoljevati potrebe, ki se kažejo na področju Domžal.

Na sedanjem delovnem mestu kot direktor pa tovariš Habjan ugotavlja, da je bila integracija bivšega podjetja SONČNICA s KOMBINATOM SERVOM MIHALJ iz Zrenjanina pozitivna in da je Oljarni Domžale omogočila nadaljnji razvoj, predvsem z nemoteno oskrbo s surovinami. Zaradi tega so se lahko povečale proizvodne zmogljivosti, povečali so se tudi skladi in s tem je bilo rešeno vrsto vprašanj glede osebnega dohodka in življenja standarda zaposlenih.

To je le del življenja in dejavnosti v povojnih letih, v katerih je bil tovariš Habjan nenehno prisoten, in ki so bile vseskozi v središču družbenih in gospodarskih tokov.

Ob njegovem jubileju mu želimo, da bi še dolgo tako vestno sodeloval pri reševanju vseh vprašanj gospodarskega in družbenega življenja v naši občini, kot je to delal vsa dosedanja leta.

Občan

ŠPORTNI POROČEVALEC

TEKMOVALNA AKTIVNOST KOŠARKARSKEGA KLUBA

Košarkarski klub Domžale je v letošnjem letu imel v tekmovalni ligi, ki tekmuje v II. zvezni ligi, še ekipo mladincev in pionirjev, tekmovali sta v republiški ligi, in žensko moštvo ter B ekipo, ki sta tekmovali v Ljubljanski tekmovalni skupnosti. Moštva so v sezoni 1973 dosegla naslednje rezultate:

MLADINCI — trener Tomaž Štebe.

Zaradi neizkušenosti in močne konkurence (Ilirija rep. prvak za leto 1973) je moštvo zasedlo mesto v sredini lestvice in se ni uvrstilo v republiški polfinale. Velja pa omeniti, da je bila mladinska vrsta med najmlajšimi v tekmovalstvu. Rezultati:

Domžale — Rudar 51 : 69
Ilirija — Domžale 92 : 31
Domžale — Trnovo 75 : 74
Domžale — Kamnik 102 : 42
Litija — Domžale 78 : 68
Domžale — Zagorje 55 : 70
Ježica — Domžale 60 : 67

Rudar — Domžale 69 : 34
Domžale — Ilirija 43 : 80
Trnovo — Domžale 73 : 49
Kamnik — Domžale 65 : 66
Domžale — Litija 67 : 60
Zagorje — Domžale 81 : 72
Domžale — Ježica 60 : 53

PIONIRJI — trenerja Marko Štebe in Janez Kovač.

Tudi pionirska vrsta, ki je tekmovala v republiški ligi, je bila med najmlajšimi ekipami. Igralcem pretežno letnika 1959 in 1960 se je poznalo, da so še premalo izkušeni, čeprav so v drugem delu tekmovalja že dosegli boljše rezultate. Izidi tekem:

Domžale — Ježica 40 : 30
Rudar — Domžale 100 : 34
Domžale — Olimpija 33 : 76
Vrhnika — Domžale 46 : 35
Domžale — Litija 40 : 59
Hrastnik — Domžale 97 : 37

Ježica — Domžale 59 : 41
Domžale — Rudar 45 : 67
Olimpija — Domžale 49 : 47
Domžale — Vrhnika 86 : 43
Litija — Domžale 45 : 33
Domžale — Hrastnik 49 : 60

B ekipa — trenerja Darko Hočevar in Janez Savnik

Po kvaliteti igralskega kadra je bila naša B ekipa najboljša v ligi, ki jo vodi Ljubljanska tekmovalna skupnost, vendar pa zaradi nezainteresiranosti in neresnosti nekaterih igralcev ni dosegla mesta, ki ji po košarkarskem znanju pripada. Rezultati:

Domžale B — Savski biseri 49 : 72
Zelena jama — Domžale B 69 : 59
Dravljje — Domžale B 70 : 88
Domžale B — Šentvid 71 : 50
Senator — Domžale B 64 : 33

Savski biseri — Domžale B 65 : 62
Domžale B — Zelena jama 70 : 68
Domžale B — Dravljje 88 : 55
Šentvid — Domžale B 53 : 60
Domžale B — Senator 54 : 51

ŽENSKA EKIPA — trener Matjaž Pavlin.

Ceprav med najmlajšimi, tako po starosti kot po igralskem stažu,

pa so igralke pokazale veliko mero prizadevnosti, saj so nekatere igralke prihajale na treninge tudi iz Mengša in celo iz Moravč. Z malo več športne sreče bi ekipa lahko dosegla še kakšno zmago, ki bi jo uvrstila med prve štiri uvrščene ekipe. Omenimo naj, da se v moštvo nahaja nekaj perspektivnih igralk, najbolj prizadevni in obetajoči Nani Guberinič pa je klub omogočil prestop v KK Olimpijo in tekmovalje v I. zvezni ženski ligi. Rezultati:

Ježica A — Domžale 41 : 21
Domžale — Ježica B 99 : 18
Trata (Šk. Loka) — Domžale 66 : 62
Domžale — Ilirija 53 : 50
Olimpija — Domžale 61 : 51
Domžale — Litija 100 : 22
Slovan — Domžale 76 : 43
Domžale — Zarja 45 : 33

Domžale — Ježica A 52 : 17
Ježica B — Domžale 36 : 71
Domžale — Trata 50 : 60
Ilirija — Domžale 39 : 35
Domžale — Olimpija 52 : 45
Litija — Domžale 17 : 56
Domžale — Slovan 51 : 60
Zarja — Domžale 58 : 56

Pionirska in mladinska vrsta KK Domžale sta nastopili tudi na odprtem republiškem prvenstvu Slovenije. Pionirska vrsta, igralke letnika 1958 in mlajše, čeprav nekoliko oslabiljene, je dosegla 4. mesto v Sloveniji.

Rezultati pionirskega prvenstva:
Domžale — ŽKK Maribor 35 : 31
Domžale — Ilirija 36 : 55
Domžale — Olimpija 22 : 41

Mladinska ženska ekipa, ki je tudi nastopila na republiškem prvenstvu ni imela sreče pri žrebu, saj v polfinalni skupini, kjer so tekmovala ekipe Ilirije, Jesenice in Domžal, ni imela možnosti za uvrstitev v finale. Rezultati republiškega prvenstva za mladinke:

Domžale — Jesenice 80 : 22
Domžale — Ilirija 36 : 55
Matjaž Pavlin

ŠAHOVSKI DVOBOJ OSNOVNIH ŠOL

Na osnovni šoli Vencija Perka Domžale je bil odigran dvoboj med šahisti OŠ Vencija Perka in OŠ Moste-Komenda. Pionirji in pionirke so se pomerili na 36. deskah. Dvoboj je bil štirikrožen.

Posamezni rezultati:

Starejši pionirji — 26 : 22 za OŠ Vencija Perka,

Starejše pionirke — 28,5 : 3,5 za OŠ Moste-Komenda

Mlajši pionirji — 31,5 : 17,5 za OŠ Vencija Perka

Mlajše pionirke — 8,5 : 7,5 za OŠ Vencija Perka.

Kljub zmagi OŠ Vencija Perka v treh kategorijah pa se je zaradi izredno visokega poraza starejših pionirk celoten dvoboj končal z zmago šahistov iz OŠ Moste-Komenda z rezultatom 75,5 : 68,5. Povraten dvoboj bo na OŠ Moste-Komenda.

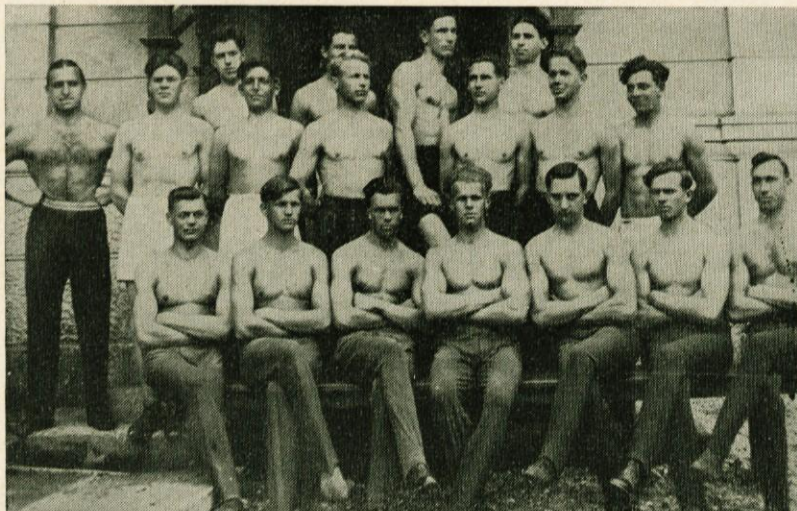
Jože Skok

Mladinke KK Domžale. Od leve proti desni stojijo: S. Jaklič, L. Ristič, Guberinič, Sitar, Kovač, Pavlin, B. Ristič, M. Jaklič, trener Pavlin. Čepijo: Mikola, Oblak, Podgoršek, Kompore in Grntal

Janežič Vinko: prosti premet naprej s krogov v gugu. Tekmovalec zveznega razreda, kandidat za svetovno prvenstvo v Luksemburgu

Prednjaški zbor in telovadci domžalskega Sokola leta 1932. Na skrajni levi v telovadnem trikotu: Egon Strnad, leta 1929 državni prvak v dviganju uteži v pentatlonu in triatlonu leta 1930, 1931, 1932, 1947 in 1948. Orodni telovadec mednarodnega razreda, v državni reprezentanci leta 1929 — Poznanj, Poljska, leta 1932, Praga